

Argentum-saken:

Statens best betalte mann

Metoderapport Skup 2022

Innsendere:

Kyrre Kjelleevold - kyrre.kjelleevold@schibsted.com - tlf. 412 42602

Tron Strand - tron.strand@bt.no - tlf. 913 28863

Prosjekttittel:

Argentum-saken: Statens best betalte mann

Takk til:

Endre Lilletvedt, Alice Bratshaug, Paul S. Amundsen, Anne Rokkan, Marit Holm, Torunn Alice Aarøy, Trond Olav Skrunes og Eystein Røssum for reportasjeledelse, bidrag og støtte i arbeidet.

Publisert:

Fra 24.05.2022. Arbeidet fortsetter i 2023. Artikkene er publisert på Bergens Tidendes plattformer. Flere av sakene er også frontet hos E24, Aftenposten og i Stavanger Aftenblad.

Kontaktperson:

Tron Strand

Bergens Tidende AS

Postboks 7240

5020 Bergen

Innhold

1. Hva er moderat?	1
2. Det er summen som teller	2
3. Tallenes tale	2
3.1. Eit lite speilbilde	3
3.2. Hva visste vi om avtalen som lå til grunn?	3
3.3. Slik beregnet vi utbyttestrømmen	4
3.4. Årene som manglet	5
3.5. Hvor god hadde avkastningen vært?	6
3.6. Ikke lønnsledende?	7
4. Egen åpenhet - et tveegget sverd	7
4.1. Grei eller lur?	9
4.2. En kritisk statsråd	9
4.3. Tatt på sengen	10
5. Statshemmeligheter	10
5.1. Jakt på saksnumre	11
6. Analysen av skatteregningen	12
6.1. Enn om det var lønn?	12
6.1.1. Etter fritaksmetoden	13
6.1.2. Som arbeidsinntekt	13
6.1.3. Som personlig utbytte	13
6.2. Direktøren går av	14
7. Skattedirektoratet gjør helomvending	14
8. Funn og konsekvenser	15

Vedlegg

1. Liste over publiserte artikler
2. PDF-er av de viktigste sakene

1. Hva er moderat?

7. juni 2022 varslet næringsminister Jan Christian Vestre at han ville kaste styrelederen og nesten hele styret i det helstatlige investeringsselskapet Argentum. Det kom i kjølvannet av avsløringer i BT, som i flere måneder hadde gransket godtgjørelsene til direktøren og andre i ledelsen.

Siden 2002, og i alle etterfølgende eierskapsmeldinger, har ulike regjeringer understreket at statlige lederlønninger skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende. Dette har Stortinget, hver eneste gang, sluttet seg til.

Det er altså bred politisk enighet om at lederlønnsutviklingen i staten skal være moderat. Det sto i sterk kontrast til det BT kunne fortelle om investeringsselskapet Argentum.

BT avdekket at Argentum-topp Joachim Høegh-Krohn hadde mottatt utbetalinger på over 135 millioner kroner siden 2006. Det gjør ham utvilsomt til statens best betalte leder gjennom tidene.

Vi kunne senere avsløre at han bare har betalt noen få hundre tusen kroner i skatt av millionutbyttene, og at også en rekke av hans nærmeste medarbeidere har hentet ut store utbytter fra det statlige selskapets insentivordning. BTs artikkelserie utløste en stor debatt, både om lederlønninger og om hvordan staten har skjøttet sitt eierskap.

Selv om Argentum er et helstatlig selskap, har det vært svært krevende å få ut informasjon i saken. Verken styreleder eller administrerende direktør har ønsket å snakke med BT. Næringsdepartementet har nektet oss innsyn i alle dokumenter som har kunnet belyse hvordan lønn, bonus- og insentivordning har blitt fulgt opp. Alle avtaler som har betydning for de store utbetalingene, er blitt hemmeligholdt.

Den eneste BT har fått, er et redigert sammendrag av avtalen som regulerer avviklingen av insentivordningen og selskapet Bradbenken Partner AS. Den ble ført i pennen av Argentum. Argentum forsøkte også å nekte eieren, Nærings- og fiskeridepartementet, innsyn i avviklingsavtalen.

Også skattemyndighetene praktiserer fullt hemmelighold rundt hva som skjedde da de først ville skjerpe skatteleggingen av ledere med gunstige insentivavtaler, før de bråsnudde etter kort tid.

BT har derfor måttet stole fullt og helt på egne utregninger, beregninger og analyser for å avdekke det fulle omfanget av godtgjørelser, utbytte og skattebetaling i Argentum-komplekset.

BTs undersøkelser fikk uvanlig raskt konsekvenser. Ja, faktisk ble den lukrative Bradbenken-ordningen besluttet avviklet før BTs første sak var publisert. Noen uker senere valgte også Argentum-direktør Joachim Høegh-Krohn å gå av.

2. Det er summen som teller

Argentum Fondsinvesteringer AS er en av få statseide bedrifter med hovedkontor i Bergen, og har også vært av de minst omtalte.

Investeringsselskapet ble i sin tid opprettet fordi staten ville gjøre det enklere å skaffe kapital til oppstartsselskaper og selskaper som ikke var på børsen. Argentum skulle investere i fond som satser penger på denne typen bedrifter.

Joachim Høegh-Krohn ble sjef for Argentum i 2006.

Da skatteliste kom høsten 2021, viste de at han hadde en skattbar inntekt på 8,5 millioner kroner. Vi visste fra før at Høegh-Krohn tjente godt, så det var ingen stor nyhet. Argentums høye lønninger, bonuser og gunstige insentivordning hadde vært omtalt både i VG og finansbladet Kapital før. Det hadde også vært tema i Stortinget, og ansvarlige statsråder hadde lovet å følge med på om retningslinjene for lederlønn i staten ble overholdt.

Det fantes likevel spørsmål vi mente var interessante knyttet til Høegh-Krohns økonomi:

- Høegh-Krohn hadde sittet i direktørstolen siden 2006. 16 år som toppleder i samme bedrift er lenge. Hvordan hadde insentivordningen, bonusene og lønnen utviklet seg gjennom alle disse årene? Hvordan så det store bildet ut?
- Hadde de ulike statsrådene fulgt opp løftene fra Stortinget om å arbeide for moderasjon i lederlønnsutviklingen når det gjaldt Argentum?

Da vi første gang tok kontakt med Høegh-Krohn om ligningstallene, før jul i 2021, ønsket han ikke å møte oss for å svare på spørsmål.

VGs journalistikk lå nå ti år tilbake i tid. Sakene som hadde vært oppe senere hadde i hovedsak fokusert på enkeltår, og heller ikke gått i dybden, verken når det gjaldt hvordan belønningssystemet var skrudd sammen eller hvordan det hadde slått ut over tid.

Vi mente det var to interessante hovedspor å følge, som ville kreve to ulike tilnærminger i bruken av journalistiske metoder:

- Det økonomiske, som handlet om pengeflyten inn til ledelsen i Argentum
- Det politiske og forvaltningsmessige, som handlet om hvordan regjeringer og forvaltning hadde håndtert og fulgt opp Argentum

3. Tallenes tale

Den økonomiske pakken til Joachim Høegh-Krohn var i utgangspunktet ikke så vanskelig å forstå. Den var satt sammen av tre deler:

- Den faste, årlige lønnen som administrerende direktør

- En bonus, styrt av hvor gode resultater han og selskapet hadde oppnådd
- Utbytte fra en insentivordning, kalt Bradbenken Partner, oppkalt etter hovedkontorets adresse ved Vågen i Bergen

Det var denne siste delen, insentivordningen, som hadde gitt Høegh-Krohn både god økonomisk uttelling og Stortingets oppmerksomhet tidligere.

3.1. Eit lite speilbilde

Vi skal ikke gå i detalj om hvordan Bradbenken-ordningen var skrudd sammen her, bare kort forsøke å forklare hovedprinsippet:

Som medeiere i Bradbenken fikk syv ansatte, med Joachim Høegh-Krohn i spissen, investere i nøyaktig de samme fondene som Argentum, bare i mye mindre målestokk.

Mer enn 90 prosent av investeringene som Bradbenken gjorde, ble betalt av staten gjennom Argentum. Men når fortjenesten skulle fordeles, var situasjonen snudd på hodet: Staten krevde bare en fast, moderat prosentsats av de investerte pengene. Alt som var igjen etterpå gikk til Høegh-Krohn og de andre medeierne.

Grunntanken bak dette var at de ansatte skulle få sjansen til å satse litt av sine private penger, på det samme som arbeidsgiveren gjorde. Dersom Argentum gikk godt, ville også de ansatte gjøre det godt.

Dette kunne alle lese seg til, dokumentene lå åpent tilgjengelig på Argentums hjemmesider. Så hva var problemet? Var det ikke bare å se på utbyttene for hvert år, slå sammen tallene og finne direktørens totale utbetalinger?

Årsakene til at vi måtte gjøre omfattende analyser var flere, men den viktigste var denne:

Regnskapstekniske regler, med forskjøvet føring av tall knyttet til utbytte, pluss bruk av ulike regnskapsstandarder i Argentum og i Bradbenken, gjorde at vi ikke visste hvor mye Høegh-Krohn hadde mottatt i utbytte i 2020. Vi kunne heller ikke vite hvor mye han kom til å motta i 2021.

Vi hadde ingen spor å følge i regnskapene for disse to årene. Begjæringer om innsyn i tallene - som jo selskapene satt på - hadde ikke ledet frem til noe. Og et regnestykke der de ferskeste tallene var tre år gamle ville være lite interessant.

Vi måtte altså selv beregne hvordan utbyttestrømmen fra Bradbenken-ordningen ble fordelt, og hvordan den hadde sett ut de to siste årene.

3.2. Hva visste vi om avtalen som lå til grunn?

Det eksisterte to ulike aksjeklasser i Bradbenken Partner. De ansatte eide kun A-aksjer, mens staten gjennom Argentum eide alle B-aksjene, pluss noen A-aksjer som de hadde tatt over fra ansatte som hadde sluttet. A- og B-aksjene hadde ulik rett

på utbytte: A-aksjonærene, altså de ansatte, skulle ha alt som var igjen etter at B-aksjenes faste avkastningskrav var dekket.

Men hvordan ble statens utbyttekrav - altså den faste summen som skulle gå til B-aksjene - faktisk beregnet?

I fotnotene til Argentums årsrapport for 2020 og til Bradbenken Partners årsregnskap fant vi at staten hadde krav på å få utbetalt en avkastning lik 3 mnd NIBOR-rente med 0,75 prosentpoeng påslag. Men de oppga ikke hva statens krav til avkastning skulle beregnes ut fra.

Vi bestilte så Bradbenkens stiftelsesdokumenter fra Brønnøysund. I vedtektene stod utbyttefordelingen forklart, om enn noe kryptisk formulert. Argentum (Statens) krav til avkastning skulle fastsettes basert på deres *“andel av investert beløp for den realiserte medinvestering”*.

Men: Det var usikkert om denne regelen fortsatt gjaldt, etter nesten 20 år. Vi kunne nemlig se at dette punktet i 2006 ble flyttet fra vedtektene og inn i aksjonæravtalen mellom eierne av Bradbenken. Og denne aksjonæravtalen hadde vi ikke tilgang til. Den lå ikke i Brønnøysund. Endringen skjedde samtidig med at Høegh-Krohn tok over som administrerende direktør.

Dermed visste vi fortsatt ikke hvordan dagens utbytteordning så ut, utover det som stod i fotnotene om avkastningskravet.

Vi spurte så Argentum om de kunne gi oss innsyn i aksjonæravtalen fra 2006. Det ville de ikke. Men de opplyste at grunnlaget for beregningen av statens avkastningskrav fortsatt var den kapitalen som B-aksjonærene, altså staten gjennom Argentum, hadde skutt inn.

3.3. Slik beregnet vi utbyttestrømmen

Med forståelsen av hvordan avtalen fungerte utarbeidet vi en modell på utbytteutdelingen. Dette gjorde vi:

- Hvor mye som var avsatt til utbytte fra Bradbenken Partner AS hentet vi fra dette selskapets regnskaper frem til 2020.
- Oversikten over hvor mye staten eide hentet vi fra aksjonærregisteret for hvert år tilbake til opprettelsen av ordningen i 2003. Tilsvarende gjorde vi for de ansatte som satt på A-aksjene.
- Regnskapene for Bradbenken Partner AS viste kun hvor mye som samlet var skutt inn i selskapet hvert år, og ikke fordelingen mellom A- og B-aksjene. Fordelingen måtte vi hente fra generalforsamlingsprotokollene til Bradbenken Partner, som vi bestilte i Brønnøysundsregistre. Med utgangspunkt i denne, utarbeidet vi en oversikt over innskutt kapital for hvert år, for hver enkelt aksjonær.

Prosentrenten som skulle styre statens avkastning var den såkalte 3 måneders NIBOR-renten, som SSB fører historisk statistikk over, med et påslag på 0,75 prosentpoeng.

Dermed ble regnestykket slik:

- Statens krav på utbytte = Innskutt kapital på B-aksjer fra 2003 tom. gjeldende regnskapsår x (3 mnd NIBOR + 0,75 prosentpoeng).

I årene der det ble avsatt utbytte, som var alle år utenom 2008 og 2009, ble utdelingen da som følger:

- A-aksjonærenes utbytte = Avsatt utbytte i Bradbenken Partner - Statens krav på utbytte som B-aksjonær
- Høegh-Krohns utbytte = A-aksjonærenes utbytte x Høegh-Krohns andel av A-aksjene (35% fast i perioden fra 2006 til i dag)

Deretter utførte vi en kontrollregning. Vi sammenlignet tallene fra vår egen utregning med hva staten faktisk hadde mottatt i utbytte fra Bradbenken i de årene som var tilgjengelige, som var 2006-2019. Disse "fasit"-tallene kunne vi finne i Argentums årsrapporter. Kun minimale avvik ble avdekket mellom det vi hadde regnet oss frem til og tallene i årsrapportene. Avvikene skyldtes marginale forskjeller i bruken av 3 mnd NIBOR-renter i regnestykkene.

Vi kontrollerte også det utbyttet som etter våre beregninger var gått til hver enkelt ansatt, opp mot hva vi fant i regnskapene til de ulike ansattes private investeringsselskaper.

I de tilfellene der utbyttene ikke var spesifisert i de ansattes selskapsregnskaper, eller i tilfellene der den ansatte eide aksjene personlig, brukte vi skattelistene til å gjøre en rimelighetstest: Vi sjekket at utviklingen i ligningstallene kunne stemme med det utbyttet vi selv var kommet fram til. Avvikene i modellen var små også her.

3.4. Årene som manglet

Det vi nå manglet, var utbyttetallene for 2020 og 2021. Som nevnt var regnskapene til Argentum og ledelsens investeringsselskaper ennå ikke tilgjengelige for disse årene. Vi spurte Argentum om de kunne gi oss dem. Det ville de ikke. Derfor måtte vi selv regne oss fram til tallene.

Utgangspunktet for beregningen av utbytte ble her:

- For 2020: Det mottatte utbyttet fra dette året ville først dukke opp i Argentums 2021-årsrapport. Men i 2020-regnskapet for Bradbenken Partner kunne vi lese oss til hva som var avsatt til utbytte det året, altså hvor mye de hadde bestemt seg for å betale til eierne. Beregningene for 2020 ble derfor utført med utgangspunkt i dette avsatte utbyttet.

- For 2021 måtte vi nøye oss med å gjøre et anslag for hvor mye som ville avsettes til utbytte i Bradbenken Partner. Vi tok utgangspunkt i at Bradbenken Partner representerer 1% av de samlede investeringene til Argentum og Bradbenken Partner. Og Argentum hadde i en pressemelding rapportert om en gevinst på 4,4 milliarder kroner for 2021. Dermed kunne vi estimere oss frem til hvor stor gevinst Bradbenken Partner ville få. Vi la til grunn at alt dette ville bli delt ut i tråd med vedtektene. Senere valgte Argentum også å dele med oss hva Høegh-Krohn mottok i utbytte for 2021, slik at vi kunne kontrollregne.

De detaljerte beregningene vi har beskrevet over er ellers tilgjengelige i et Google-regneark [her](#).

3.5. Hvor god hadde avkastningen vært?

Det var også et annet tall vi hadde lyst til å regne oss fram til: Hvor god hadde avkastningen for Høegh-Krohn og de andre ansatte vært, målt opp mot hvor mye de hadde investert? For å finne ut det, måtte vi først vite hvor mye penger de hadde lagt inn i ordningen gjennom sine aksjekjøp.

Dette fant vi gjennom generalforsamlingsprotokoller og selskapsregnskaper. Fra aksjonærregisteret visste vi hvor mange aksjer hver av sjefene satt med. Antallet aksjer økte år for år. For de som eide aksjene gjennom private investeringsselskaper, kunne vi lese ut av disse selskapenes regnskaper hvor mye de hadde betalt for aksjene når de ble med i ordningen. Generalforsamlingsprotokollene for hvert år fortalte oss hvor mye de hadde skutt inn siden den gang.

Direktør Høegh-Krohn var en av disse: Han hadde investert 3,2 mill. kroner og fått igjen 47,5 mill. i utbytte, nesten 15 ganger så mye som han puttet inn.

Men for et par av deltakerne i ordningene var det litt mer komplisert: De hadde kjøpt noen av aksjene sine fra kolleger som hadde sluttet, og de eide sine aksjer personlig. Dermed var det ingen regnskaper vi kunne gå til for å finne kjøpsprisen.

Så lenge kjøpsprisen for det første året manglet, kunne vi ikke vite hvor stor vedkommendes samlede investering var. Det hjalp ikke at vi visste hvor stort utbyttet hadde vært i kroner og øre. Vi ville jo måle utbyttet mot summen som var investert.

Løsningen ble å se på hva andre ansatte, som *hadde* et investeringsselskap, og som hadde kjøpt seg inn på samme måte i samme år, hadde betalt per aksje. Vi la til grunn at like aksjer ble priset likt gjennom hele året, og alle hadde betalt det samme. Slik kom vi i mål også med denne beregningen.

Vår analyse viste at det ikke bare var Høegh-Krohn som hadde hatt enorm avkastning på aksjene i Bradbenken Partner. Seks andre i Argentum-ledelsen hadde mottatt 70 millioner kroner i utbetalinger. De hadde kun investert 4,96 millioner kroner. De hadde altså fått tilbake rundt 14 ganger det de selv hadde skutt inn.

3.6. Ikke lønnsledende?

Argentum hevdet i årsrapportene og i kommunikasjonen utad at lederlønnen var konkurransedyktig, men ikke lønnsledende. Men kunne det stemme?

For å undersøke dette, hentet vi inn årsrapportene fra sammenlignbare statlig eide investeringsselskaper i Norden. I fotnotene fant vi lønnstillene for de ledende ansatte. I tillegg sjekket vi hvor store investeringer det enkelte selskapet hadde. I enkelte tilfeller var ikke siste årsrapport tilgjengelig, men vi fikk inn opplysningene vi trengte gjennom å ta direkte kontakt med selskapene.

I tillegg hentet vi tilsvarende tall fra andre norske børsnoterte selskaper, samt statlige eide virksomheter.

Funnene var ganske klare:

Joachim Høegh-Krohn tjente mer enn samtlige nordiske kolleger i sin ordinære lønns- og bonusavtale. Om vi inkluderte utbetalingene fra Bradbenken-ordningen, tjente han i 2021 mer enn det dobbelte av hva hans tre nordiske kolleger gjorde til sammen. Høegh-Krohn fikk altså suverent best betalt, selv om Argentum var det klart minste selskapet målt i forvaltningskapital.

Videre kunne vi slå fast at utbetalingene Argentum-sjefen mottok i 2021 var større enn lederne for de største norske børsnoterte selskapene.

4. Egen åpenhet - et tveegget sverd

Vi satt nå med det vi mente var fasiten for hvor mye Joachim Høegh-Krohn hadde fått ut av sitt arbeid som Argentum-sjef i kroner og øre: 135 millioner kroner.

Tallet var åpenbart oppsiktsvekkende høyt.

Dette ble enda tydeligere når vi satte utbetalingene til toppsjefen opp mot utbetalingene til en norsk industriarbeider i den samme tidsperioden:

Utvikling i industriarbeiderlønn mot Joachim Høegh-Krohns utbetalinger i årene 2006 til 2021

Bak tallene vi nå satt med lå det mange timer og dager med regning og research.

Vi følte oss også trygge på at summen vi var kommet fram til var korrekt. Vi var i den heldige situasjonen at en av journalistene som arbeidet med dette prosjektet har en doktorgrad i revisjon. Det ga oss muligheten til å ta i bruk metoder som ikke er innen rekkevidde i de fleste redaksjoner: Avansert, kompleks regnskapsanalyse.

Uten denne kompetansen ville alternativet vært å leie inn en ekstern revisor med den nødvendige spesialkunnskapen til å gjøre tallarbeidet. Vi måtte da ha behandlet funnene som en rapport fra en ekstern leverandør, og vært åpne om dette. Det er også et spørsmål om hvor mange revisorer med denne typen erfaring som ville vært villige til å fronte så skarp journalistikk som BT har presentert i denne saken.

Vi tviler dessuten på om vi i hele tatt ville skjönt at det faktisk kunne være mulig å nøste seg fram til den nøyaktige summen som Joachim Høegh-Krohn og de andre sjefene hadde fått ut av Argentum-arbeidet. At den muligheten ble oppdaget, var en forutsetning for at hele prosjektet ble satt i gang.

Selv om vi stolte på egne funn, sendte vi også våre beregninger til flere fagfolk innen regnskap, revisjon og skatt, for en ekstra kvalitetssikring.

4.1. Grei eller lur?

Vi hadde som tidligere nevnt forsøkt å få ledelsen i Argentum i tale. Vi prøvde også å få innsyn i relevante dokumenter, både i selskapet og i departementet. Det kastet lite av seg. Tausheten var nærmest altomfattende, noe vi skal komme tilbake til senere i rapporten.

Selv prøvde vi åpenhet som journalistisk metode. Det var ikke for å være greie. Allerede en måned før publisering delte vi detaljer fra regnestykkene våre med ledelsen i Argentum og med departementet. Tanken var at det kunne være journalistiske gevinster å hente på denne måten:

- Delingen ville gjøre det mulig for de som satt med fasiten, Argentum-lederne, å korrigere eventuelle feil og påpeke mangler, dersom slike fantes. Det var ikke sikkert de ønsket å bidra på denne måten, men muligheten var der.
- Dersom de ikke ville gjøre en slik kontroll, kunne de i alle fall ikke komme i ettertid og klage over at de ikke hadde fått muligheten til å korrigere oss.
- Blant de vi bad om kommentarer fra, som politikere, kunne full åpenhet fra vår side om alle bakgrunnstall gjøre det enklere å uttale seg klart og tydelig. De fikk selv sjansen til å se hvordan vi var kommet fram til tallene.

For å være sikre på at alle de sentrale personene i Argentum hadde fått den tilgangen vi ønsket, sendte vi separate e-poster til kommunikasjonssjefen, styrelederen og administrerende direktør.

Åpenheten ble godt tatt imot. Argentum påpekte et par mindre feil etter å ha fått regnestykkene våre. Det takket vi for og rettet opp.

4.2. En kritisk statsråd

Men åpenheten ga også Argentum nye muligheter, muligheter som de visste å utnytte. Den 16. mai intervjuet vi næringsminister Jan Christian Vestre om våre funn. Vi ville gjerne ha med hans reaksjoner i den første saken. Statsråden var svært tydelig i kritikken av selskapet og ordningen.

Fredag 20. mai sendte vi en e-post til styreleder Kjell Martin Grimeland, administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn og kommunikasjonssjef Marius Parmann i Argentum. Vi la ved et oppdatert regneark som viste våre siste beregninger. Vi opplyste at vi snart ville publisere, og ba også om kommentarer til næringsministerens uttalelser. Vestre hadde blant annet sendt følgende bredside mot styret i Argentum::

“Vi begynner å bli lei av saken. Styret må vise vilje til å ta tak i det. Jeg er litt usikker på om de har vist en slik vilje, og hvis de ikke viser den viljen, må jeg finne et annet styre.”

Argentum-lederne fikk to døgn på å svare. Det mente vi var tilstrekkelig, all den tid Argentum hadde fått våre beregninger nesten en måned tidligere.

I Argentums etiske retningslinjer står at de skal *“som forvalter av statlige midler tilstrebe åpenhet om virksomheten og investeringene.”* Men både adm.dir. Høegh-Krohn og styreleder Kjell Martin Grimeland hadde konsekvent avslått alle forespørsler om intervjuer. Alle svar kom skriftlig, gjennom Argentums kommunikasjonsleder Marius Parmann, som også er partner og byråleder i Storm Communication. Fra april til juni stilte BT over 90 skriftlige spørsmål til selskapet.

Også svar på privatøkonomiske spørsmål om skatt og investeringer for flere andre ledende ansatte i Argentum ble håndtert av Parmann.

4.3. Tatt på sengen

Det var den samme Parmann som søndag ettermiddag sendte oss svaret på næringsministerens harde kritikk. Styreleder Grimeland fastholdt der at Bradbenken-ordningen ville bestå. Han gikk også i konfrontasjon med sin eier:

“Jeg stiller meg derfor noe undrende til næringsministerens uttalelse.”

Vi hadde nå alt vi trengte: Høegh-Krohn hadde som statlig direktør tjent 135 millioner kroner, den ansvarlige statsråden var alt annet enn fornøyd, mens hans egen styreleder forsvarte den lukrative insentivordningen.

Vi gjorde oss klare for å publisere. Men så ble vi tatt på sengen.

Mandag kveld sendte Parmann oss en ny e-post fra Argentum-styreleder Grimeland: *“For å skape nødvendig ro, har aksjonærene i Bradbenken i dag blitt enige om å avvike investeringsselskapet.”*

Kommunikasjonssjefen skrev at han *“legger til grunn at informasjon om avvikling av Bradbenken inkluderes i første publisering”*, og opplyste at Argentums ansatte ville bli orientert neste morgen, tirsdag.

Selskapet hadde i mer enn ti år avvist å endre eller avvike Bradbenken-ordningen. Så sent som søndag hadde styrelederen stått fast på den linjen. Ett døgn senere hadde de plutselig ombestemt seg, og skulle avvike hele ordningen. Timingen, bare timer før vi skulle starte publiseringen av en kritisk serie om Argentum, var alt annet enn optimal.

Vi måtte kaste oss rundt. Når alle de ansatte ble orientert om konklusjonen tirsdag morgen, regnet vi med at nyheten raskt ville lekke ut. Vi bestemte oss for å publisere som planlagt, inkludert opplysningene om avviklingen.

Teamet jobbet på spreng gjennom natten, og tirsdag morgen klokken 08.03 ble første artikkel publisert.

5. Statshemmeligheter

Som nevnt var det vanskelig å få de sentrale aktørene i Argentum i tale. Tilsvarende vanskelig skulle det bli å få ut informasjon om hvordan Næringsdepartementet gjennom årene hadde fulgt opp lønn, bonus og Bradbenken-ordningen i Argentum.

Jan Christian Vestre var den tredje statsråden som varslet at han ville ta opp den lukrative ordningen med styret i selskapet.

En viktig kilde til informasjon var departementets arkiv og postjournalene på elnnsyn, men jakten på dokumenter skulle bli svært krevende av flere grunner.

Næringsdepartementet benytter seg systematisk av såkalt blending. Det er en journalføringsmetode der et dokumentet gis intetsigende titler som sier lite eller ingenting om det faktiske innholdet. I dette tilfellet var dokumenter typisk journalført med ord som "eiersak", samtidig som avsender/mottaker var fjernet.

For å øke sjansen for å få tak i relevante dokumenter, måtte vi derfor fremme omfattende innsynskrav. Det første var på over 100 dokumenter.

Offentlighetsloven og innsynsretten hjalp oss lite. Departementet avsto innsyn i alt som ikke tidligere var offentliggjort i Brønnøysundregistrene eller andre steder.

5.1. Jakt på saksnumre

Vi måtte derfor søke informasjon andre steder. Vi gjennomgikk all annen tilgjengelig dokumentasjon, slik som stortingsdokumenter og referat fra en høring i 2011. Der sa f.eks. styrelederen i Argentum at han hadde fått et brev fra statsråd Trond Giske på en bestemt dato. Giske sa han skulle følge opp overfor departementet.

Det gjorde at vi kunne sette opp en detaljert spørsmålsliste om dokumentasjon knyttet til hver enkelt uttalelse og hvert enkelt løfte om oppfølging. Dette, sammenholdt med informasjon fra departementet, gjorde at vi kunne identifisere ni saksnumre i NFD som alle dreide seg om lønn, bonus og Bradbenken-ordningen. Dermed kunne vi be om en dokumentoversikt for disse. Men også denne gangen stoppet det opp på grunn av departementets hemmelighold. Slik så dokumentoversikten ut etter statsråd Monica Mælands oppfølging av et spørsmål i Stortingets spørretime:

Doknr	Brevdato	Journaldato	Tittel	Tittel2	Avsender/mottaker	Doktype
1	'07.03.2017'	'13.03.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	Unntatt ihht. offl. §23.4	U
2	'07.03.2017'	'13.03.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	Unntatt ihht. offl. §23.4	I
3	'10.03.2017'	'13.03.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	Unntatt ihht. offl. §23.4	U
4	'22.03.2017'	'23.03.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	Unntatt ihht. offl. §23.4	U
5	'21.03.2017'	'23.03.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	Unntatt ihht. offl. §23.4	U
6	'23.03.2017'	'27.03.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	Unntatt ihht. offl. §23.4	I
7	'24.03.2017'	'27.03.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	Unntatt ihht. offl. §23.4	U
8	'15.05.2017'	'18.05.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	Unntatt ihht. offl. §23.4	I
9	'15.05.2017'	'18.05.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	Unntatt ihht. offl. §23.4	I
10	'16.05.2017'	'18.05.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	Unntatt ihht. offl. §23.4	U
11	'26.05.2017'	'12.06.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	notat	N
12	'09.06.2017'	'12.06.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	Unntatt ihht. offl. §23.4	U
13	'27.06.2017'	'28.06.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	Unntatt ihht. offl. §23.4	I
14	'08.08.2017'	'18.10.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	notat	N
15	'01.12.2017'	'14.12.2017'	Eiersak	Unntatt ihht. offl. §23.4	notat	N

I 2011 var saken oppe i Stortingets kontrollkomité. Foranledningen var en rapport fra Riksrevisjonen og flere artikler i VG. I 2016 og 2017 ble det også stilt skriftlige spørsmål på Stortinget. Ved alle tre anledninger utløste det kommunikasjon mellom departementet og selskapet. Men hva denne kommunikasjonen går ut på, er umulig å vite. Alt er unntatt offentlighet.

Dette er sentralt for saken. Hver gang departementet har tatt opp Bradbenken-ordningen, har svaret fra styret vært at avtalen ikke ensidig ikke kan avvikles fra styrets side. I den offentlige tilgjengelige informasjonen finnes det ikke spor av at departementet faktisk har krevd at ordningen skulle avvikles. Det finnes heller ikke noe som viser at styret har tatt opp muligheten med deltakere i ordningen. Ved å hemmeligholde all kommunikasjon har departementet avskåret alle muligheter for å dokumentere hva som faktisk ble gjort.

Det eneste vi vet, er hva næringsminister Vestre har fortalt BT. Han har opplyst følgende:

- Styret har opplyst til departementet at en mulig avvikling er tatt opp med de ansatte, men departementet er ikke kjent med detaljer om dette.
- Departementet har ikke, i årene 2011-2022, stilt krav om at Bradbenken-ordningen skal avvikles, siden det er styrets ansvar.

6. Analysen av skatteregningen

Vi ble tidlig i prosjektet klar over at den lukrative Bradbenken-ordningen også kunne være skattemessig interessant.

Vi visste at utbetalingene for Høegh-Krohn hadde blitt mottatt av hans investeringsselskap Bankhaugen AS. Ifølge regnskapene hadde han ikke tatt ut utbytte fra dette selskapet mellom 2006-2020. Dermed visste vi at han heller ikke hadde betalt utbytteskatt.

Aksjeselskaper i Norge må kun betale selskapsskatt av 3 prosent av utbyttet de mottar. Aksjegevinster er skattefrie. Dette kalles fritaksmetoden. Siden Høegh-Krohn eide aksjene i Bradbenken gjennom sitt private investeringsselskap, kunne han bruke denne modellen.

Dette gjorde at han knapt hadde betalt skatt av en utbyttebetaling fra Bradbenken til Bankhaugen AS på til sammen 47,5 millioner kroner.

6.1. Enn om det var lønn?

Spørsmålet vi stilte oss var om insentivordningen var så gunstig at deltakerne risikerte at utbetalingene kunne bli vurdert som lønn, og dermed bli langt hardere beskattet?

Insentivordninger som Bradbenken har lenge vært omstridt. Kritiske jurister og skatteeksperter har ment at det nettopp ville vært mer naturlig å vurdere slike ordninger som arbeidsinntekt, ikke som kapitalinntekt.

Det var også kjent at Argentum har brukt noen av Norges mest profilerte skatteadvokater for å vurdere ordningen.

Derfor bestemte vi oss for å regne ut hvor stor skatteregningen ville blitt under ulike skatteregimer:

- Etter fritaksmetoden
- Som arbeidsinntekt
- Som utbytte utbetalt til direktøren personlig

For å beregne dette trengte vi å vite skattesatsene for arbeids- og selskapsinntekt for hvert år i perioden vi ville undersøke.

Skatteregningen under fritaksmetoden kunne vi kontrollere opp mot skattelister, med unntak for fradragene som ikke er kjent.

6.1.1. Etter fritaksmetoden

Her hadde vi alle tallene vi trengte:

- Skatt for investeringsselskapet = Utbytte det året * 0,03 * sats for selskapsskatt.

6.1.2. Som arbeidsinntekt

Å beregne skatten dersom utbytte var blitt regnet som lønnsinntekt ble tilsvarende rett frem. Høegh-Krohn's fastlønn og bonus lå langt over det høyeste trinnet på trinnskatten. Hver eneste ekstra krone i lønn ville derfor skattes med den høyeste marginalskattesatsen for lønnsinntekt.

Denne satsen er tilgjengelig i historisk oversikt på Skatteetatens nettsider.

- Skatt hvis utbyttet ble ansett som lønn = Utbytte det året * høyeste marginalskattesats for arbeidsinntekt.

6.1.3. Som personlig utbytte

Regnestykket for en hypotetisk skatteregning der Høegh-Krohn eide aksjene personlig og mottok utbytte direkte var mer komplisert.

Utgangspunktet er at slik utbytte skattlegges, med unntak av det såkalte skjermingsfradraget. Størrelsen på fradraget bestemmes av flere faktorer, blant annet aksjenes kostpris og en årlig rentesats fastsatt av skattemyndighetene.

Regnestykket ble ytterligere komplisert av at fradagsreglene ble endret i 2016. Vi måtte derfor bruke ulike beregningsmodeller for årene før og etter 2016.

Når vi først hadde funnet det skattepliktige utbyttet for hvert år, ble også dette regnestykket enkelt:

- Skatt ved personlig aksjeeierskap = Skattepliktig utbytte * skattesats

Med utgangspunkt i historiske skattesatser som vi hentet fra Skatteetaten, og i utregningen vår av utbytte og investeringer i Bradbenken Partner, kunne vi sette opp en skattemodell i Google Sheet. Den er tilgjengelig [her](#).

Vi sendte beregningen videre til flere av landets ledende skatteeksperter for kontroll, uten at de fant feil.

6.2. Direktøren går av

9. juni publiserte vi saken om at Argentum-direktøren maksimalt hadde betalt 340.000 kroner i skatt av et utbytte på 47,5 millioner kroner.

Dersom aksjene ikke hadde vært plassert i hans investeringsselskap men eid av ham personlig, ville han måttet betale over 15 millioner kroner i skatt. Og om utbyttet skulle vært skattlagt som lønn, ville regningen blitt rundt 22 millioner kroner.

Fire dager senere kom det pressemelding om at Joachim Høegh-Krohn hadde bestemt seg for å gå av som administrerende direktør og slutte i selskapet.

Dette hadde ingen sammenheng med medieomtalen som hadde vært de siste ukene, opplyste kommunikasjonsjef Marius Parmann i Argentum.

7. Skattedirektoratet gjør helomvending

Gjennom arbeidet med skattespoet ble vi gjort kjent med at Skattedirektoratet 1. januar 2022 offentliggjorde en ny prinsipputtalelse om insentivordninger. Den la opp til en ny kurs med strengere vurdering av gunstige aksjeavtaler.

Men den sto ikke lenge. Allerede 28. mars kom en ny prinsipputtalelse. Uttalelsen fra 1. januar ble vraket, og den nye gjenopprettet den gamle rettstilstanden. Hvorfor bråsnudde direktoratet i en sak som kunne få store konsekvenser for mange ledere med gunstige insentivavtaler? Det var høyst relevant for oss å følge dette sporet videre.

Vi startet med å undersøke hva som lå av korrespondanse om saken hos Skattedirektoratet. Vi fant ikke noe slik i postjournalen. Derfor ba vi om en komplett dokumentoversikt og innsyn i alle sakens dokumenter.

Det skulle gå fire uker før vi fikk svar på innsynsforespørselen. Svaret var overraskende. Direktoratet hadde ingen dokumentoversikt, en uspesifisert mengde

dokumenter ble unntatt offentlighet og det ble kun gitt innsyn i fire dokumenter. Noe saksnummer ble ikke oppgitt. Det etterlyste vi for de fire dokumentene.

Skattedirektoratet svarte: *“De fire dokumentene det er gitt innsyn i er pt. ikke registrert i vårt arkivsystem, og de har derfor ikke fått et saks- og dokumentnummer”.*

I forvaltningen skal alle saksdokumenter arkiveres og deretter journalføres. Det er en lovpålagt oppgave.

Vi spurte om årsaken. I sitt svar erkjente Skattedirektoratets juridiske avdeling lovbrudd:

“Det har i denne saken dessverre ikke blitt foretatt løpende arkivering av dokumentene i vårt arkivsystem i tråd med arkivforskriften. Alle sakens dokumenter er imidlertid nå gjennomgått og de som regnes for arkivverdige er arkivert i arkivsystemet vårt.”

I oktober journalførte direktoratet en rekke dokumenter. Det eldste ble skrevet så langt tilbake som i 2020. BT har totalt bedt om innsyn i 56 av dokumentene, som alle er unntatt offentlighet. BT har klaget på dette, og klagen er i skrivende stund til behandling i Finansdepartementet. I tillegg har Arkivverket uttalt at de vil be om en forklaring fra Skattedirektoratet om hvorfor dokumentene ikke ble arkivert.

BT har ikke gitt opp arbeidet med å finne ut mer om hva som lå til grunn for Skattedirektoratets plutselige snuoperasjon om insentivordninger i næringslivet.

8. Funn og konsekvenser

- BT avslørte at administrerende direktør i Argentum Joachim Høegh-Krohn hadde fått utbetalt totalt 135 millioner kroner i godtgjørelse. Det gjorde ham til statens best betalte mann.
- BT avdekket at Høegh-Krohn hadde fått 47,5 millioner kroner i utbytte fra insentivordningen, etter å ha investert bare 3,5 millioner kroner. Staten, gjennom Argentum, har investert over 80 millioner kroner, men bare fått vel 31 millioner kroner i utbytte.
- BT avdekket at Bradbenken-ordningen har vært lukrativ også for et knippe andre ansatte i Argentum. Seks ledende ansatte har hentet ut 70 millioner kroner i utbytte. I gjennomsnitt har de sju personene i ordningen hentet ut 14 ganger investert beløp.
- Av utbyttet på 47,5 millioner kroner har Høegh-Krohn maksimalt betalt 377.000 kroner i skatt.
- Staten har som retningslinje at ledere av statlige bedrifter ikke skal være lønnsledende innen samme bransje. BT avdekket at Argentum-sjefens lønn og bonus var mange millioner kroner høyere enn det toppsjefene i tre nordiske tilsvarende selskaper tjente. Inkludert insentivordningen fikk han i 2021 mer enn dobbelt så mye utbetalt som sine tre nordiske kolleger til sammen.

- Joachim Høegh-Krohn gikk av som administrerende direktør i Argentum etter 16 år i jobben.
- Styreleder Kjell Martin Grimeland og nesten hele resten av styret ble kastet.
- Den lukrative Bradbenken-ordningen ble besluttet avviklet. Den beslutningen ble tatt ett døgn før BT startet sin artikkelserie om Argentum. Selv om ikke noe var publisert begrunnet styret sin beslutning med at de ønsket “å skape nødvendig ro”.
- Den nye administrerende direktøren i Argentum må jobbe under helt andre vilkår enn forgjengeren. Mens Joachim Høegh-Krohn i 2021 hadde en fastlønn på 5,3 millioner kroner og en bonus på 2,55 millioner kroner, vil den nye direktøren få en fastlønn på 4,3 millioner kroner og maksimalt 1 million kroner i bonus - altså 2,8 millioner kroner mindre enn forgjengeren,

Vi må også legge til at regjeringens eierskapsmelding legger opp til en betydelig innstramning i lederlønn i statlige selskaper. Dersom ledere i et statlig eid selskap får høyere lønnsvekst enn gjennomsnittet for de øvrige ansatte i selskapet, må det begrunnes særskilt. Det gjelder også om veksten måles i kroner og øre. Maksimal oppnåelig bonus for ledende ansatte reduseres også fra 50 til 25 prosent av lønnen.

Vedlegg

1. Liste over publiserte artikler
2. PDF-er av de viktigste sakene

Liste over publiserte artikler på bt.no:

Den statlige direktørens eventyrlige utbyttefest (24.05.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/5G7KPW/den-statlige-direktoerens-eventyrlige-utbyttefest?pwsig2=926f57bca5c16c19623aa8303b062b96d5fcd8b5b8cdf0b4b17e8ea1bab312c_1689379200

Kommentator Eirin Eikefjord: En vulgær lønnspolitikk har gjort Argentum-sjefen til statens best betalte leder (24.05.2022):

https://www.bt.no/shared/btmeninger/kommentar/i/G3EEbq/en-vulgaer-loennspolitikk-har-gjort-argentum-sjefen-til-statens-best-betalte-leder?pwsig2=7d5bd2c13da4715665e68f324152710f9d199bf7421f00132f9cbbf7d4afec99_1689379200

Argentum sa de ikke var lønnsledende, men toppsjefen tjener mange millioner kroner mer enn sine kollegaer (25.05.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/lokalt/i/pWRq0w/argentum-sa-de-ikke-var-loennsledende-men-toppsjefen-tjener-mange-millioner-kroner-mer-enn-sine-kolleger?pwsig2=43d19e5bebdda720318981f8676f72256c22ebc8540acbb014f6e49e40c1bc43_1689379200

Lederartikkel - Staten har utøvd elendig eierskap (26.05.2022):

https://www.bt.no/shared/btmeninger/leder/i/x8BnQQ/staten-har-utoevd-elendig-eierskap?pwsig2=5888c2f18ceb2097a714c2430f5447e8938a0dd21ba5d9d189aaad1008b47e65_1689379200

Stortinget krever svar om utbetalinger til Argentum-ledelsen (01.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/innenriks/i/bGlqmd/stortinget-krever-svar-om-utbetalingene-til-argentum-ledelsen?pwsig2=9b8c0009bfc7a03a73aacdf5068c41306f3757ed43a90e1d4b4aa70ec83768f3_1689379200

Podcast - Den statlige direktørens pengefest (01.06.2022):

[https://open.spotify.com/episode/5TpzWp2OE4j4fOiHU5w8oY?si=b06a8f712e6c4c90&fbclid=IwAR0EOZGpRCCjJVI1qvRHxug5oNRHFaC8JcW3iG02clpG45GAcJHMe2EHrOI&nd=](https://open.spotify.com/episode/5TpzWp2OE4j4fOiHU5w8oY?si=b06a8f712e6c4c90&fbclid=IwAR0EOZGpRCCjJVI1qvRHxug5oNRHFaC8JcW3iG02clpG45GAcJHMe2EHrOI&nd=1)

1

Argentum nekter næringsministeren å se omstridt avtale (02.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/WjPe3a/argentum-nekter-naeringsministeren-aa-se-omstridt-avtale?pwsig2=4c6a04325d4cc0f9221c1fa255630603826182f0c22b32a3daa2de984b3be79f_1689379200

Næringsministeren kaster nesten hele Argentum-styret (07.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/OrK4yk/naeringsministeren-kaster-neste-n-hele-argentum-styret?pwsig2=fb1d152745608aed129851d8d78ed9c173ae70224e1ddff03f5534344394e12b_1689379200

Lederartikkel - Å kaste styret viser etterlengtet handlekraft i Argentum-saken (08.06.2022).

https://www.bt.no/shared/btmeneringer/leder/i/IVopJA/aa-kaste-styret-viser-etterlengtet-handlekraft-i-argentum-saken?pwsig2=28edaa3d98e969168cd1269bf03912872ab4270c0126627158dab375ee59957c_1689379200

Barberte skatten med mange millioner kroner (09.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/Bja5G0/barberte-skatten-med-mange-millioner-kroner?pwsig2=b4849d6441e92766f235d7800cfa98ac8195ab7eccc65f912c5e5255eed011d4_1689379200

Argentum-sjefen går av (13.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/z7pxPr/argentum-sjefen-gaar-av?pwsig2=846b917d7b75912d1772c14d85cb1c5d4b7b171a1e0e4378d82f98c45875f3b3_1689379200

Sara Bell (SV) om Argentum-sjefens avgang: – Bra han tar konsekvensene (13.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/OrxzOq/sara-bell-sv-om-argentum-sjefens-avgang-bra-han-tar-konsekvensene?pwsig2=81b2bb3c79cb04dabc43f3c85df35051c36fd1b327174e2eec83d8eae0f32963_1689379200

Kommentator Eirin Eikefjord - Problemene er ikke løst selv om Argentum-sjefen stikker

(13.06.2022):

https://www.bt.no/shared/btmeneringer/kommentar/i/G3WOdQ/problemene-er-ikke-loest-selv-om-argentum-sjefen-stikker?pwsig2=5100ab865b036c626639c0319c58411a5cfb38cdde1b0c4a35957c923d74e1d2_1689379200

Dette vet vi om avgangen til Joachim Høegh-Krohn (16.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/oWr827/dette-vet-vi-om-avgangen-til-joachim-hoeegh-krohn?pwsig2=6ce7babcf60efd5c7ec7e69a350b156284015689985c18d83465f91031263a3_1689379200

Staten nektet å godta Argentum-styrets retningslinjer for lederlønn (21.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/0G1dAo/staten-nektet-aa-godta-argentum-styrets-retningslinjer-for-lederloenn?pwsig2=1aa8fd91b07d03f4e6cf4edd8d54653d9228d14f383dfcef8fca0f60dd9a2b50_1689379200

Flere Argentum-ledere har fått millionutbetalinger (28.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/eEVL5O/flere-argentum-ledere-har-faatt-millionutbetalinger?pwsig2=6bea57839726be1e6920a8a723354d5904e6fa9d9cb17f1ba52f9dc5db9a438b_1689379200

Staten skal ha tilbake alt de har investert i Bradbenken-ordningen (06.07.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/ja4ex9/staten-skal-ha-tilbake-alt-de-har-investert-i-bradbenken-ordningen?pwsig2=e5a84c0d230cff5132754e28f74186a8c8b599e148542fb24027055fa838b976_1689379200

Ny Argentum-sjef får 4,2 millioner kroner i året pluss bonus (23.11.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/2BpLQR/ny-argentum-sjef-faar-42-millio-ner-kroner-i-aaret-pluss-bonus?pwsig2=9c58d2f3c01d9a90dec954410db34de0b0c2a8dcbb51d74a64aa51d164d8295a_1689379200

Skattemyndighetene brøt lov i hemmeligholdt skattesak (14.01.2023):

https://www.bt.no/shared/nyheter/innenriks/i/O8EQwV/skattemyndighetene-broet-lov-i-hemmeligholdt-skattesak?fbclid=IwAR3kJLocyn5d7t-UyCj6wqRYTuqYvj_8QMFKF GA1fjkB6U_kYVPyJx1y0FA&pwsig2=9533ebf92c3bc1c375a87cb697ad4fc0ee6d2b1d3a3a261172ebf1c446b4cf5f_1689379200

Joachim Høegh-Krohn har ledet det statlige investeringselskapet Argentum siden 2006.

ILJA C. HENDEL/ARGENTUM

Den statlige direktøren har fått utbetalt 135 mill. siden 2006

Joachim Høegh-Krohn er Norges best betalte statlige sjef. Han har mottatt over 135 millioner kroner siden 2006. Nå krever næringsministeren en slutt på rekord-utbetalingene.

Kyrre Kjellekvold
kyrre.kjellekvold@schibsted.com

Tron Strand
tron.strand@bt.no

Anne Rokkan
anne.rokkan@bt.no

Økonomisk må fjoråret kunne sies å ha vært utmerket for administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn i det statlige investeringselskapet Argentum. Han fikk til sammen 24,5 millioner kroner for innsatsen i 2021.

Av dette var 5,3 millioner kroner fastlønn og 2,55 millioner kroner bonusutbetalinger. De siste 16,7 millioner kronene kommer som utbytte fra en lukrativ ordning forbeholdt noen få ansatte, også kalt Bradbenken-ordningen.

Bergens Tidende har de siste månedene i detalj kartlagt millionutbetalingene til Høegh-Krohn gjennom de 16 årene han

har ledet selskapet, og også gransket selskapets spesielle lønnspolitikk.

Så sent som søndag kveld forsvarte styreleder Kjell Martin Grimeland utbetalingene til direktøren, også etter å ha blitt forelagt sterk kritikk fra eieren – næringsminister Jan Christian Vestre (Ap).

Endret mening

Like før Bergens Tidende skulle publisere artiklene, kom det sent mandag kveld en ny e-post. Styreleder Grimeland hadde endret mening. Nå ville han informere om at direktørens og de andre ledende ansattes spesielle insentivordning skal avvikes.

Historien om ett av statens mest anonyme selskaper begynte for vel 20 år siden. Da vedtok Stortinget å gjøre en innsats for å bedre kapitaltilgangen for oppstartsselskaper og selskaper som ikke er børsnoterte. Det statlige investeringselskapet Argentum ble opprettet for å investere i fond som igjen eier andeler i slike bedrifter.

I 2006 ble Joachim Høegh-Krohn, med bakgrunn blant annet fra Vital Forsikring, ansatt som administrerende direktør i Argentum. Lønnsnivået ble satt etter «en individuell vurdering av ham opp mot markedsverdi», opplyser selskapet i dag.

Siden har Høegh-Krohn ledet

investeringsvirksomheten fra det anonyme hovedkontoret i Bradbenken 1, ytterst på Bryggen i Bergen.

Bergens Tidende har gransket i detalj hva Høegh-Krohn har tjent på disse årene.

– En uting

Eieren, Nærings- og fiskeridepartementet og næringsminister Jan Christian Vestre (Ap), er konfrontert med spørsmål om hvordan slike utbetalinger fra et statlig selskap er mulig. Vestre reagerte svært kraftig på tallene BT kunne legge frem for ham, og krevde at styret raskt tok grep for å avslutte millionfesten i selskapet. Han forlangte at den spesielle insentivordningen skul-

le avvikles. Dette intervjuet ble gjennomført 16. mai.

– Det er en uting. Vi liker det ikke og det er ikke i tråd med statens moderasjonslinje, sa Vestre til Bergens Tidende og la til at styret må ta tak i dette for å endre de gunstige avtalene.

Hvis ikke, sa han, «må jeg finne et annet styre».

Styret i Argentum består av profesjonelle finansfolk og advokater. Kjell Martin Grimeland har sittet i Argentums styre i ti år og ble på generalforsamlingen i 2021 valgt til ny styreleder.

– Dagens styre er naturligvis nødt til å respektere og forholde seg til lovlig inngåtte og bindende avtaler, inngått av daværende styre i 2006 i forståelse med departementet, skrev han i en e-post søndag kveld.

Grimeland understreket at Bradbenken-ordningen ved flere anledninger har blitt vurdert. Hver gang har konklusjonen, også fra politisk hold, vært at bindende avtaler må overholdes. Han skrev at styret er «svært tilfreds med Argentums resultater over tid. Det er milliardavkastning til staten som har utløst høy

avkastning til de ordinære aksjonærene i Bradbenken.»

Han viste også til at styret har dialog med både departementet og ledelsen om saken, noe de akter å fortsette med.

– Jeg stiller meg derfor noe undrende til næringsministerens uttalelse, skrev Grimeland søndag kveld.

Formidabel vekst

Argentums tall for 2021 var meget gode. Resultatet ble på 4,5 milliarder kroner. Statens utbytte ligger an til å bli på rundt 1,6 milliarder kroner, ifølge næringsminister Jan Christian Vestre.

Joachim Høegh-Krohn's samlede lønn, bonus og utbytte har hatt en formidabel vekst, og var i 2021 nesten åtte ganger høyere enn da han ble ansatt i 2006. Til sammenlikning har prisstigningen vært på 38 prosent, og en industriarbeider har økt lønnen med 65 prosent i den samme perioden.

Mens utbetalingene hans i 2006 kunne dekke lønnen til ti industriarbeidere, vil han for 2021 ha nok til å betale lønnen for 47 industriarbeidere.

FAKTA

Bradbenken Partner AS

- Bradbenken Partner AS ble stiftet i oktober 2003 kort tid etter at Argentum ble opprettet. Formålet med selskapet var å investere i de ansatte til ekstra innsats.
- Selskapet investerer i de samme fondene som Argentum. Når Argentum vedtar å investere i et fond, skal 99 prosent av kapitalen investeres gjennom Argentum og 1 prosent gjennom Bradbenken Partner AS. Det vil si at hvis Argentum skal investere 100 millioner kroner i et fond, vil én million investeres gjennom Bradbenken Partner.
- Det er aksjeeierne i Bradbenken Partner AS som skal finansiere den ene prosenten som skal investeres gjennom selskapet. Dette er de forpliktet til å gjøre i den størrelsesorden som aksjeandelen tilsier.
- Selskapet har to aksjeklasser: A-aksjer som eies av ledende ansatte og Argentum, og B-aksjer som kun eies av Argentum, altså staten. Ti prosent av aksjene er A-aksjer, mens 90 prosent er statseide B-aksjer.
- Det betyr at når Bradbenken Partner AS investerer i et fond, vil staten gjennom å eie B-aksjene stå for 90 prosent av investeringen.
- Hvert år har B-aksjene kun rett på en gitt avkastning på den kapitalen de har skutt inn i selskapet. A-aksjene får resten av overskuddet, uansett hvor stort det er. A-aksjene må dekke B-aksjenes krav på utbytte i årene der selskapets resultater ikke dekker kravene.

- Avkastningen til B-aksjene skal tilsvare nivået på tre måneders NIBOR-rente pluss 0,75 prosentpoeng

multiplisert med kapitalen som B-aksjene samlet har skutt inn. NIBOR-renten er en kalkulert rente og et estimat på hva norske banker er villige til å låne hverandre penger for. NIBOR blir ofte benyttet som en referanse på rentenivået i samfunnet.

- Administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn sitter på 35 prosent av A-aksjene. Det betyr at han må skyte inn 3,5 prosent av kapitalen som Bradbenken Partner AS er forpliktet til å investere. Samtidig får han 35 prosent av utbyttet etter at staten har fått sin avkastning.

- Når ansatte slutter har de krav på å få solgt aksjene tilbake til Argentum til markedspris.

Det er utbytte fra en investeringsordning, organisert gjennom selskapet Bradbenken Partner AS, som forklarer mye av milliondrysset for Joachim Hoegh-Krohn og den øvrige ledelsen i Argentum. Næringsminister Vestre kjenner ikke til noe liknende i noe annet selskap staten helt eller delvis eier.

Syv ansatte får investere

Bradbenken Partner AS ble opprinnelig etablert som en del av ledelsens lønn og godtgjørelse, ifølge selskapets første direktør, Jørgen Kjærnes.

– Da jeg for over 20 år siden ble rekruttert til å bygge opp Argentum, ble jeg tilbudt en fast lønn, samt en variabel del i form av en medinvesteringsordning som var finansiert av Argentum, sier Kjærnes i dag.

Han hadde ingen bonusordning ut over dette.

Den gunstige ordningen er satt opp slik at syv ansatte, med Høegh-Krohn i spissen, personlig får investere i de samme fondene som Argentum.

Det skjer gjennom selskapet Bradbenken Partner. 90 prosent av investeringene som Bradbenken Partner gjør, betales av staten gjennom Argentum. Men når fortjenesten skal fordeles, er situasjonen snudd: Da krever staten bare en fast, moderat proSENTSats av disse investerte pengene. Alt det overskytende tilfaller Hoegh-Krohn og de andre medeierne. Ideen er at dersom de leder Argentum slik at de økonomiske resultatene blir gode, vil de også selv profitere.

Og profittere har de gjort:
Siden 2006 har toppsjef Joachim Høegh-Krohn fått et utbytte på 47,5 millioner kroner, mens staten bare har fått 31,2 millioner

” Vi begynner å bli lei av saken. Styret må vise vilje til å ta tak i det.

”
Det er en uting. Vi liker det
ikke og det er ikke i tråd
med statens
moderasjonslinje.

Jan Christian Vestre (Ap),
næringsminister

kroner, viser BTs analyser. Dette til tross for at det altså er staten som har stått for 90 prosent av investeringene.

Ved siden av Høegh-Krohn, som eier 35 prosent av ansette-
akjene, sitter finansdirektør
Harald-Ingve Flagtvedt med ti
prosent og senior investeringsdi-
rektør Espen Langeland med 14
prosent. Fire andre Argentum-
ansatte eier vel 28 prosent, mens
staten ved Argentum eier de siste
12 prosentene av ansette-
akjene, som en følge av at folk
har sluttet i selskapet.

Joachim Høegh-Krohn har kunnet høste 14,6 ganger investert beløp i Bradbenken Partner AS, mens staten har hatt en gevinst på 0,39 ganger investert beløp, viser Bergens Tidendes regnskapsanalyser.

Tema i Stortinget

Godtgjørelsen til ledelsen i Argentum har flere ganger vært tema i Stortinget. Hver gang har de ansvarlige statsrådene lovet å gå i dialog med selskapet for å se på om utbetalingene kunne reduseres og de lukrative avtale- ne endres. I 2016 svarte daværen- de næringsminister Monica Mæland (H) på et skriftlig spørs- mål om saken. Hun skrev at den gunstige Bradbenken-ordnin- gen var lukket for nye medlem- mer, og at de som slutter må sel- ge sin andel til Argentum, og la til:

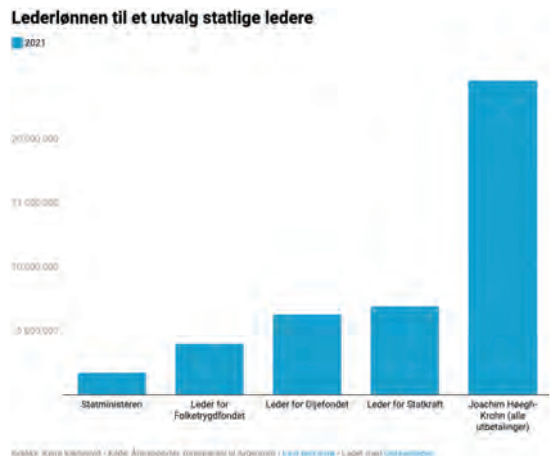
«Dette betyr at deltagelsen i ordningen stadig får et mindre omfang og at den er under avvikling.»

Siden har ordningen økt kraftig i kroner og øre. Kun én person med en beskjeden eierandel har forlatt ordningen etter Mælends redegjørelse. For resten av Argentum-ledelsen har millionene rent inn på deres private kontoer i et stadig økende tempo.

Totalt har administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn fått 135 millioner kroner i lønn, bonus og utbytte siden han begynte i jobben i 2006, ifølge BTs beregninger.

Vil ha en stopp

Det har nå fått næringsminister Jan Christian Vestre til å si stopp. Han understreker riktignok at det er styrets ansvar å fastsette lønn og godtgjørelse for lederen,

Næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) mener utbetalingene til Joachim Høegh-Krohn er i strid med regjeringens lederlønnspolitik.

ALF SIMENSEN

og at Næringsdepartementet ikke har innført noen ny praksis for å fastsette størrelsen på bonus og annen godtgjørelse for ledere i statens bedrifter.

– Men her er saken annerledes fordi vi over tid, gjennom mange år, har tatt opp utfordringer knyttet til en bestemt ordning vi ikke mener er rimelig og som ikke er i tråd med statens moderasjonslinje. Vi skal ikke holde på i ti år til å diskutere dette. Da må vi ta nye grep, andre grep, for å sikre oss at moderasjonslinjen forstås, sa Vestre til BT 16. mai.

Næringsministeren sa også at statens tålmodighet settes på prøve.

– Vi begynner å bli lei av saken. Styret må vise vilje til å ta tak i det. Jeg er litt usikker på om de har vist en slik vilje, og hvis de ikke viser den viljen, må jeg finne et annet styre, sa han.

På kollisjonskurs

Argentum viste inntil mandag kveld ingen vilje til å kutte ledelsens godtgjørelse. Departementet hadde stilt spørsmål ved bonusen i 2021, på grunn av det svært høye utbyttet til Høegh-Krohn fra Bradbenken-ordningen.

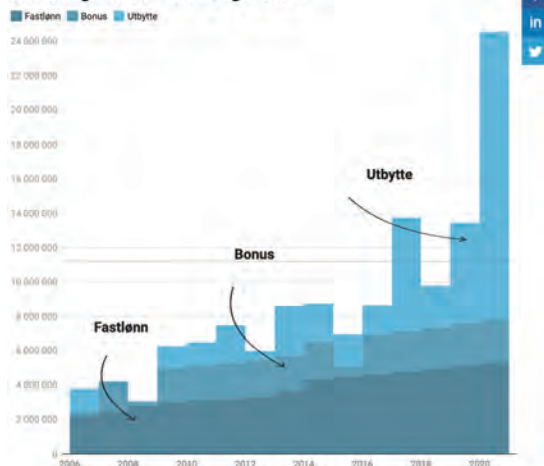
Likevel er årets bonus fastsatt til 2,55 millioner kroner.

Konstituert kommunikasjons-sjef Marius Parmann i Argentum skrev, i et svar på e-post 18. mai, at vurdering av bonus er helt uavhengig av utviklingen i Bradbenken:

– Styrets vurdering var at kriteriene for bonus ble oppnådd for 2021.

Argentum mente at utbyttet fra Bradbenken ikke hadde noe med godtgjørelse å gjøre og skrev at å legge sammen lønn, bonus og utbytte «ikke er riktig». De viste til at Bradbenken er en inves-

Utbetalinger til Joachim Høegh-Krohn

Årslønn og bonus er hentet fra årsregnskapet til Argentum for perioden 2006 og 2020, mens det er oppgjør av Argentum for 2021. Utbytte fra Bradbenken Partner AS er estimert basert på fremgangsmåten redigert for i egen faktaboks i artikkelen.

Grafikk: Kyrre Kjellevik • Kilde: Styrerapporter, Argentum • Last ned data • Lagt ned: 2022-05-25

tering som kan føre til både tap og gevinst, og mente derfor utbyttet derfra ikke var å regne som en godtgjørelse.

Også her var selskapet på kollisjonskurs med eieren, næringsminister Jan Christian Vestre:

– Bradbenken-ordningen blir, som BT viser, bare større og større. Vi mener at dette bør ses på som en del av den samlede godtgjørelsen, sa han.

– Du sier at Bradbenken er en del av den samlede godtgjørelsen til ledelsen i Argentum, at lønn, bonus, annen godtgjørelse og utbytte i Bradbenken er en helhet?

– Ja, jeg mener den kan fremstå slik, sa Vestre.

Næringsministeren mener folk flest ikke kan forstå hvorfor noen må tjene mange millioner kroner mer enn statsministeren for å være motivert til

å gjøre en god jobb, ikke minst når staten generelt oppfordrer til moderasjon.

Vestre ba de som er omfattet av ordningen og styret til å lytte veldig nøye til hva eieren mener.

– Jeg synes i alle fall de bør være lydhøre overfor eierens forventninger, og da bør de sette seg ned ved bordet og finne en ordning som gjør at modellen kan trappes ned og så avvikes. Det hadde jeg gjort, hadde jeg vært dem, sa han 16. mai.

Nytt budskap

Så, sent mandag kveld, sendte styreleder Kjell Martin Grimeland en e-post til Bergens Tidende, med et helt annet budskap enn det han hadde gitt et døgn tidligere: Investeringselskapet Bradbenken Partner AS, som har skaffet direktøren og hans kolle-

ger millionutbytter gjennom mange år, skal nå avvikes.

Slik forklarer styrelederen snuoperasjonen:

«For å skape nødvendig ro, har aksjonærene i Bradbenken i dag blitt enige om å avvike investeringselskapet. Det vil skje over en treårsperiode. Selskapet fortsetter sin drift i henhold til dagens aksjonæravtale, men uten at nye investeringer vil finne sted. Anslagsvis 30 prosent av selskapets portefølje vil realiseres årlig, og selskapet vil bli endelig avvirket senest 31. desember 2024. Selskapets aksjonærer mottar ingen kompensasjon for bortfall av fremtidig verdiskaping.»

Han understreker at Bradbenken har vært viktig for å tiltrekke og beholde nødvendig kompetanse i Argentum og holder døren på gløtt for en annen type ordning:

«Styret vil jobbe med alternativer som bidrar til å løse dette behovet også i fremtiden», skriver Grimeland.

Argentum har kun svart på skriftlige spørsmål om denne saken. Verken styreleder Kjell Martin Grimeland eller administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn har akseptert å stille til intervju. Selskapet avviker å svare på nesten alle spørsmål som dreier seg om eierdialogen med Nærings- og fiskeridepartementet. Departementet har, på sin side, unntatt fra offentlighet nesten all kommunikasjon mellom dem og styret om godtgjørelsen til selskapets ledelse. Det gjelder dokumentasjon tilbake til 2005. Nærings- og fiskeridepartementet har imidlertid svart på skriftlige spørsmål, og næringsministeren har latt seg intervjuet om saken.

FAKTA

Slik har vi regnet

- BT har regnet ut hvor mye staten, Joachim Høegh-Krohn og resten av de ansatte i Argentum har fått i utbytte fra 2006 frem til i dag. Det er nødvendig å estimere beløpet da det ikke oppgis i regnskapet til Bradbenken Partner AS hvor mye hver aksjeklasse (A- og B-aksjer) skal ha i utbytte hvert år.
- Utgangspunktet for beregningen er hva statens B-aksjer har krav på i avkastning på innskutt kapital. Vi finner innskutt kapital gjennom å studere Bradbenken Partner AS årlige generalforsamlingsprotokoller. Siden kapitalinnskudd skjer gjennom utstedelse av nye aksjer i hver aksjeklasse (A- og B-aksjer) kreves det endring av selskapets vedtekter som må behandles og få flertall på generalforsamlingen hvert år selskapet skal investere mer.
- Deretter må vi beregne statens avkastningskrav. Staten har krav på 3 mnd NIBOR + 0,75 prosentpoeng påslag i avkastning. NIBOR-rentene henter vi fra Statistisk sentralbyrå (SSB) som fører detaljert statistikk for hver måned.
- Kravet blir så multiplisert med hva B-aksjene totalt har skutt inn av kapital til og med det året vi estimerer utbytte for. Dette gir oss hva staten har krav på av utbytte.
- Statens krav på utbytte trekkes så fra hva regnskapene til Bradbenken Partner AS viser ble avsatt til utbytte det året. Dette gir oss beløpet som aksjonærene med A-aksjer, deriblant Joachim Høegh-Krohn, har mottatt i utbytte hvert år. Høegh-Krohn har hvert år fått 35 prosent av dette beløpet.
- Vi kontrollerer deretter vårt estimat med Høegh-Krohns eget investeringselskap Bankhaugen AS som regnskapsfører utbyttet som inntekt i året det blir vedtatt på generalforsamlingen. Dette er mulig for årene 2007–2017. Etter dette oppgis det ikke nok informasjon i regnskapet til å kontrollere estimatet.
- Vår beregning er også delt med styret i Argentum og Joachim Høegh-Krohn uten at de har kommentert tallene. Siden tallet er et estimat vil det oppstå mindre avvik mellom våre beregninger og hva partene har mottatt av utbytte i perioden. Størst usikkerhet er knyttet til statens krav til avkastning, og hvilken tre måneders periode for NIBOR-renten Bradbenken Partner AS har benyttet.

I over ti år har Argentum forsikret om at direktøren ikke får bedre betalt enn sine bransjekolleger. Det stemmer ikke.

Tron Strand
tron.strand@bt.no

Kyrre Kjellevold
kyrre.kjellevold@bt.no

Næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) har uttalt til Bergens Tidende at lønn, bonus og utbytte «bør ses på som en del av den samlede godtgjørelsen». Det betyr at Høegh-Krohn's samlede godtgjørelse i 2021 var på 24,5 millioner kroner. Av dette utgjorde lønn og bonus 7,85 millioner kroner.

Bergens Tidende kan i dag avdekke at Joachim Høegh-Krohn er lønns- og bonusvinner i 2021, selv uten utbytte fra den lukrative Bradbenken-ordningen.

Næringsminister Vestre mener det kan bety at Argentum-sjefen

ikke bør få lønnsjustering i det hele tatt.

«... skal ivareta moderasjon»
Regjeringens holdning til statlige lederlønninger finnes i Statens retningslinjer for lederlønn i selskaper med statlig eierandel. De ble sist fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet i april 2021.

Her står det blant annet at godtgjørelsen ikke skal være lønnsledende sammenliknet med tilsvarende selskaper, og at hensynet til moderasjon skal ivaretas.

I Argentums årsrapport står det samme:

«Selskapet skal ivareta moderasjon. Selskapets kompensasjonsordninger skal derfor være konkurransedyktige med tilsvarende norske selskaper i kapital-

forvaltningsbransjen, men ikke lønnsledende.»

Tredoblet lønn og bonus

Bergens Tidende har spurt Argentum hvilke selskaper de sammenlikner med når de hevder at direktørens godtgjørelse ikke er lønnsledende.

Det har ikke Argentum svart på. Konstituert kommunikasjonssjef, Marius Parmann, har i stedet svart at en slik sammenlikning ble gjort da han ble ansatt i 2006 og «opp mot tilsvarende stillinger i kapitalforvaltningsmarkedet og private equity – både i Norge og internasjonalt.» Da ble lønnsbetingelsene vurdert som konkurransedyktige, men ikke lønnsledende, ifølge Parmann.

Det kan ha vært riktig for 16 år

siden. I 2006 hadde Høegh-Krohn nemlig en lønn og bonus på 2,55 millioner kroner. I fjor tjente han imidlertid 7,85 millioner kroner – en økning på 208 prosent. I samme periode har prisveksten vært 38 prosent. Han har dermed kunne notere seg for en økning utover prisstigningen på over 4,3 millioner kroner.

Kommunikasjonssjef Parmann viser til at det, da Høegh-Krohn ble ansatt, ble «avtalt justeringer av fastlønnen i de første årene». Siden 2010 har det vært «årlige moderate justeringer» på tre-fire prosent, skriver Parmann.

Forvalter mer, tjener mindre

Han forklarer et lønnshopp i 2014 og 2015 med at toppsjefen måtte kompenseres for at blant

annet bilgodtgjørelse og tilskudd til pensjonskostnader ble tatt ut av lønnsavtalen.

Men om Høegh-Krohn ikke var lønnsledende i 2006, hvordan stiller det seg da i 2021?

Argentum viser altså i sin årsrapport til at lønn og bonus ikke skal være lønnsledende, sammenliknet med norske kapitalforvaltningsbedrifter. BT har derfor undersøkt de tre største: Storebrand Kapitalforvaltning, KLP Kapitalforvaltning og DNB Asset Management.

Mens Argentum forvalter ni milliarder kroner, forvalter disse tre betydelig mer kapital. KLP forvalter hele 74 ganger mer kapital enn Argentum, 669 milliarder kroner. Likevel tjente direktøren i KLP under det halve av Høegh-Krohn's lønn og bonus.

Sjefen for Storebrand Kapitalforvaltning ligger nærmest Høegh-Krohn, men hadde likevel en lønn som var 1,2 millioner kroner lavere enn Argentum-lederen.

Verken KLP eller Storebrand tillater bonus til toppsjefen, i motsetning til situasjonen i Argentum.

Norge var rundt årtusenskiftet ikke alene om å etablere investeringsselskaper som skulle bidra til vekst for gründerbedrifter og unoterte selskaper. Også den svenske, danske og finske staten etablerte selskaper som har svært mange likhetstrekk med

Direktør Joachim Høegh-Krohn i Argentum er lønns- og bonusvinner i 2021, selv uten utbytte fra den lukrative Bradbenken-ordningen.

ILJA C. HENDEL

Argentum. Alle lever fortsatt i beste velgående.

Også disse nordiske, statlige selskapene forvalter betydelig større verdier enn Argentum. Argentums nordiske søsterselskaper har dessuten en annen ting til felles. Toppsjefene tjener ikke på langt nær så mye som sin norske kollega.

Fastlønnen er lavere, og de har også lavere bonus.

Mindre eller ingen bonus

Mens den statlige regelen i Norge er at bonus kan utgjøre 50 prosent av fastlønnen, har den danske og finske staten satt en maksimumsgrense på henholdsvis 20 og 30 prosent. I Sverige får sjefen ingen bonus. Insentivordninger utover dette, som Bradbenken-ordningen, har ingen av de andre toppsjefene.

BTs undersøkelser viser at Argentum-sjef Høegh-Krohn i 2021 tjente mellom 3 og 4,8 millioner kroner mer enn sine nordiske kolleger, bare medregnet lønn og bonus. I tillegg kommer Høegh-Krohns Bradbenken-utbytte på 16,7 millioner kroner i fjor.

– Styrene må tenke selv

Næringsminister Jan Christian Vestre reagerer på tallene med å antyde at Argentum-styret bør unnlate å gi direktøren lønnsøkning:

– Hvis det er slik som tallene til

Staten ønsker moderasjon. Er det da i det hele tatt grunn for lønnsjustering?

Næringsminister Jan Christian Vestre

BT viser, så er jo selskapet mer enn konkurransedyktig på lønn. Staten ønsker moderasjon. Er det da i det hele tatt grunn for lønnsjustering? Bør det bremses, altså ikke gis lønnstillegg for å bremse utviklingen? Her må styrene tenke selv, sier Vestre.

Siden har lederlønninger vært et stadig tilbakevendende tema i norsk politikk.

Da Stortinget behandlet regjeringen Solbergs siste eierskapsmelding i april 2020, skrev Ap, Sp og SV at de så det «som svært uheldig at godtgjørelsen til ledere i flere av statsselskapene øker mer enn lønnsveksten ellers i samfunnet.»

Argentum har også en ordning i tillegg til Bradbenken hvor Høegh-Krohn er aktiv. Den heter Argentum EIS og er å sammenlikne med en ordinær investeringsordning for ansatte. Ved utgangen av 2020 eide Høegh-Krohn 24 prosent av dette selskapet. Siden årsregnskapet for 2021 ennå ikke er offentliggjort, er det

FAKTA

Lønnspolitikken til de nordiske investeringselskaperne

Danske Vekstfondet:

- Som hovedregel skal bonus ikke være mer enn 20 % av fastlønnen.
- Administrerende direktør har rett på 6 mnd etterlønn.

Svenske AP6:

- Ikke rett på bonus.
- Administrerende direktør har rett på 6 mnd. etterlønn.

Finske Tesi-fondet

- Bonus kan ikke være mer enn 30 prosent av fastlønn.
- Rett på 6 mnd. etterlønn.
- Norske Argentum
- Bonus kan maksimalt være 50 prosent av fastlønn. I tillegg kommer utbytte fra Bradbenken Partner AS.
- Rett på 2 års etterlønn om Argentum blir vedtatt oppløst.

ikke kjent hva denne ordningen gir ham av utbytte. Argentum har ikke villet svare på spørsmål om dette fra Bergens Tidende.

Millionutbetalingene sjokkerer politikerne

Flere partier på Stortinget varsler grundige undersøkelser om utbetalingene til ledelsen i helstatlige Argentum.

Tron Strand
tron.strand@bt.no

Kyrre Kjellelvd
kyrre.kjellelvd@bt.no

Kraftig språkbruk. Det er fellesnevneren når Bergens Tidende ber sentrale næringspolitikere kommentere Argentum-sjef Joachim Høegh-Krohns lønn, bonus og utbytte.

Flere varsler spørsmål til næringsministeren, og det vurderes om saken bør granskes av kontroll- og konstitusjonskomiteen.

Bergens Tidende har avdekket at Høegh-Krohns samlede utbetaling for 2021 blir 24,5 millioner kroner. Siden han ble ansatt i det statlige investeringselskapet for 16 år siden, har han tjent 135 millioner kroner.

En vesentlig del av milliondryssene over Argentum-ledelsen kommer fra en spesiell medinvestorordning gjennom selskapet Bradbenken Partner AS. Staten, gjennom Argentum, står for 90 prosent av investeringene, men når utbyttet skal fordeles, er alt snudd på hodet. Da får syv ansatte, med Høegh-Krohn i spissen, nesten alle pengene, etter at staten har fått en beskjeden rente på innskutt kapital.

Usikkert når festen stopper

Sendt mandag kveld varslet styreleder Kjell Martin Grimeland både Bergens Tidende og eieren, Nærings- og fiskeridepartementet, om at aksjonærene i Bradbenken hadde besluttet å avvikle ordningen for «å skape nødvendig ro».

Han opplyste at Bradbenken Partner AS vil avvikles over en treårsperiode, og at anslagsvis en tredel selskapets eiendeler vil bli solgt årlig.

På spørsmål fra BT vil ikke Argentum svare på hvor mye staten vil kreve utbetalt av et eventuelt overskudd ved nedlegg. Spørsmålet er avgjørende for om ledelsen i Argentum kan fortsette utbyttefesten i tre år til.

Ifølge siste tilgjengelige regnskap for 2020 hadde Bradbenken Partner AS samlede investeringer ved årsslutt en markedsverdi på 92,7 millioner kroner.

Vil komme til bunns

Hva verdiene av investeringene er i dag er ikke kjent, og Argentum har ikke besvart spørsmål om hva samlet markedsverdi nå er.

SVs nestleder, Torgeir Knag Fylkesnes, er fornøyd med at ordningen skal avvikles, men sier det utløser flere spørsmål. – I Årevis har svaret fra både Argentum og skiftende statsråder vært at en avvikling ikke var mulig. Så viser det seg at det likevel er mulig. Dette er en åpenbar sak for Stortingets kontrollkomité, hvor vi må komme til bunns i hva som har skjedd, sier Fylkesnes.

Han viser til at enorme summer er tatt ut, samtidig som Stortingets signaler har vært å bremse.

– Det er helt ufattelig for Stortinget og for folk i hele landet, sier Fylkesnes.

Han lurte på hva departementets eierskapsavdeling har holdt på med «når ingen av de politiske signalene er fulgt opp».

– Det har omtrent bare utløst latter, og så har de fortsatt som før, sier Fylkesnes.

Sjokkert venstrepolitiker

Venstres næringspolitiske talsperson, Alfred Bjørlo, sier «det rett og slett er sjokkerende at det har vært mulig».

– Det er helt hinsides og uholdbart med slike betingelser i et statlig selskap, sier han og kaller det «et kroneksempel på hvor galt det kan gå med statlig eierskap».

Bjørlo er ikke beroliget av at selskapet vil bruke tre år på å avvikle ordningen.

– Så sant det er mulig å komme seg ut av avtalen, må det gjøres tidligere.

Han varsler at statsråden vil få spørsmål om saken.

Mener ukultur er avdekket

Sps finanspolitiske talsperson, Geir Pollestad, stilte i 2016 daværende næringsminister Monica Mæland spørsmål om saken. Da fikk han vite at ordningen var under avvikling.

Han skriver i en SMS at det er veldig overraskende at ordningen fortsatt finnes og at den lever i beste velgående. Pollestad håper og tror at næringsminister Jan Christian Vestre vil rydde opp.

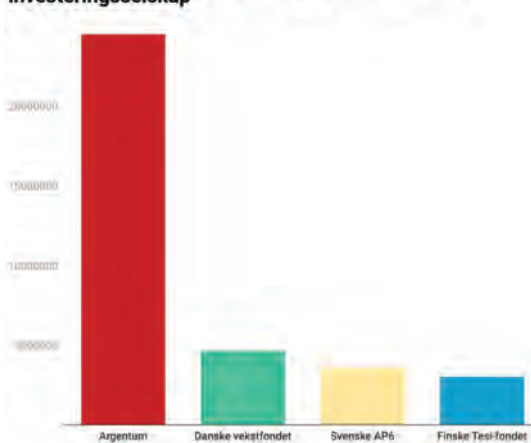
Frps Sivert Bjørnstad er glad for at det slås ned på ordningen.

– Den vitner om en ukultur over tid i selskapet. Slik skal det ikke være i et statlig selskap, og det er bra at Næringsdepartementet rydder opp, skriver han i en SMS.

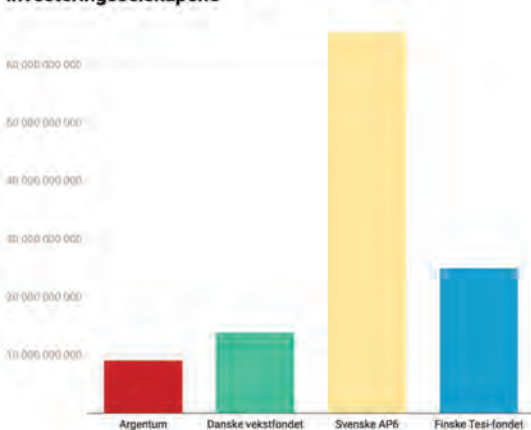
Næringsminister Jan Christian Vestre vil tirsdag ikke svare på spørsmål om avviklingen av Bradbenken Partner AS.

Forklaringen er at departementet først ønsker å sette seg inn i avtalen som styreleder Kjell Martin Grimeland har informert om.

Samlede utbetalinger til ledere av statlige nordiske investeringselskaper

Oversikt over størrelsen til de statlige nordiske investeringselskaperne

Stortinget krever svar på Argentum-utbetalingene

Kontrollkomiteen på Stortinget har begynt å grave i saken om ledelsens millionfest i helstatlige Argentum.

Tron Strand
tron.strand@bt.no

Kyrre Kjellekvold
kyrre.kjellekvold@bt.no

Denne uken har komiteen sendt flere spørsmål om saken til næringsminister Jan Christian Vestre. De ber også om at departementet sender Stortinget en stor mengde dokumenter om saken.

Næringsministeren reagerte
Bergens Tidende har avdekket at Argentums administrerende direktør, Joachim Høegh-Krohn, har fått 135 millioner kroner i lønn, bonus og utbytte siden han ble ansatt i 2006. 2021 var et gullår for direktøren. Han får 24,5 millioner kroner utbetalt fra et selskap som eies av staten ved Nærings- og fiskeridepartementet.

Utbetalingene til Argentum-ledelsen stammer delvis fra en spesielt gunstig ordning, som er satt opp gjennom selskapet Bradbenken Partner AS. Staten ved Argentum står for mesteparten av investeringen, mens det er et knippe ledende ansatte, med Høegh-Krohn i spissen, som får mesteparten av utbyttet.

Næringsminister Jan Christian Vestre var svært kritisk til ordningen, etter at BT viste ham en oversikt over utbetalingene. Han ba deretter styret om å sørge for å avvikle ordningen. Det avviste lenge styret, men snudde like før Bergens Tidende skulle publisere artikler om saken.

I strid med Stortingets vedtak
Ordningen ble debattert på Stortinget i 2011. Da var stortingsflertallet enige om at den var i strid med Stortingets vedtak om lederlønninger i staten. 11 år senere har lite eller ingenting skjedd. Nå vil altså kontroll- og konstitusjonskomiteen vite hvorfor det ikke er gjort noe med ordningen. Komiteen peker på at lederlønnspolitikken de siste tjue årene har vært tydelig på at det skal utvise moderasjon for lederlønningene. De kan være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende.

Komiteen viser til BTs artikler og skriver at godtgjørelsen for ledende personer i Argentum er lønnsledende, både nasjonalt og internasjonalt.

Dette vil komiteen ha svar på:

- Mener departementet at Argentum på en tilstrekkelig måte har tatt statens leder-

Stortinget ber næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) om innsyn i en rekke dokumenter og han må svare på flere spørsmål om lederlønnspolitikken i det statlige selskapet Argentum.

ALF SIMENSEN

Sara Bell er vararepresentant for SV-leder Audun Lysbakken under hans farspermisjon og følger partiets medlem i kontrollkomiteen.

JAVAD M. PARSA / NTB

lønnspolitikken på alvor?

- Hva har departementet gjort for å undersøke mulighetene for å avslutte Bradbenken-ordningen?
- Hvordan har departementet fulgt opp styret i Argentums vurderinger av hvorvidt lederlønninger i Argentum er i tråd med statens politikk for godtgjørelse for ledere i selskaper eid av staten i den perioden

Argentum har eksistert?

- Har statsråden tillit til Argentums styre?
- Komiteen ber også om innsyn i all korrespondanse om godtgjørelse for ledende personer mellom Nærings- og fiskeridepartementet og Argentums styre.

Dette er kommunikasjon Bergens Tidende også har bedt om, men som departementet i all hovedsak har unntatt offentlig-

het. Begrunnelsen er at det dreier seg om eierstyring av statlige bedrifter og at dokumenter dermed kan unntas offentlighet.

Enstemmig kontrollkomité

Det var SVs medlem av komiteen, Sara Bell, som tok opp saken. Hun avventer nå statsrådens svar før hun kan si noe mer om videre oppfølging, men understreker at det var en enstemmig komité som støttet at saken skulle tas opp.

Noe av det komiteen kan være interessert i, i neste omgang, er hvorfor staten har akseptert en ordning der staten står for hovedinvesteringen, mens det er de ansatte som har hentet ut mesteparten av gevinsten.

Aps medlem av komiteen, Lubna Bobby Jaffery, skriver i en SMS at «dette er en sak mange med rette har reagert på. For Arbeiderpartiet er det viktig å stanse lederlønnsgaloppen, og jeg er glad for at næringsministeren har tatt tak i Argentumsaken.»

Hun forstår godt at det stilles spørsmål om hvordan departementet har håndtert lønnspoli-

tikken overfor Argentum, særlig knyttet til de høye utbetalingene i 2021.

Vil undersøke historikken

Frps Carl I. Hagen skriver i en SMS at han synes det greit «å kontrollere regjeringens oppfølging av lederlønnspolitikken ved å se på enkeltbedrifter.»

Dette skriver Hagen fordi det ikke uproblematisk for Stortinget å legge seg opp i hvordan departementet opptrer som eier i det enkelte selskap. Men siden det knyttes til oppfølging av lederlønnspolitikken, er det likevel OK at Stortinget stiller spørsmål.

Komiteleder Peter Christian Frølich (H) skriver i en SMS at «det er bred politisk enighet om at statlige lederlønninger skal være moderate.»

Han viser samtidig til at avtalen går langt tilbake i tid, og at avtaler som er inngått skal holdes, samt at den har vært kjent for Stortinget, men legger til:

– Det er naturlig å undersøke historikken i denne saken, for å se om noe kunne vært gjort annerledes.

Ministeren nektes å se omstridt avtale

Staten får ikke innsyn i avtalen som regulerer avviklingen av selskapet Bradbenken Partner AS. Det på tross av at staten selv eier over 90 prosent av selskapet.

Tron Strand
tron.strand@bt.no

Kyrre Kjellekvold
kyrre.kjellekvold@bt.no

Det ble brått bestemt at Bradbenken Partner AS skulle avvikles etter at Bergens Tidende gjennomførte en omfattende kartlegging av godtgjørelsen til de ledende ansatte i Argentum.

Den avdekket at administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn er Norges best betalte sjef i et statlig selskap. De siste 16 årene har han fått utbetalt 135 millioner kroner i lønn, bonus og utbytte.

Utbytte fra Bradbenken Partner AS har muliggjort en stor del av millionutbetalingene til Argentum-ledelsen.

– Er konfidensielle

Avviklingen er regulert av en avtale mellom styret i det statlige investeringsselskapet Argentum og Bradbenkens aksjonærer. Argentum eier selv en mindre aksjepost i selskapet. Resten eier syv ansatte i Argentum.

Argentum mener de ikke kan oversende avtalen til sin eier. Dette skriver selskapets fungerende kommunikasjonsjef, Marius Parmann, i en SMS til Bergens Tidende:

«Det er vanlig at denne typen aksjonæravtaler om forretningsmessige forhold er konfidensielle. Departementet har fått en redegjørelse av innholdet i den, men selve avtalen har Argentum ikke anledning til å dele med dem som ikke er part i avtalen.»

I Næringsdepartementet sitter en forundret Jan Christian Vestre, som ble tatt på sengen da det ble besluttet å avvikle Bradbenken-ordningen – uten at eieren ble tatt med på råd.

– Jeg har selvfølgelig bedt om å få se avtalen, sier Vestre.

En av hovedårsakene til at Vestre vil se avtalen, er for å sikre seg at staten ikke ender med svarteper når Bradbenken Partner AS skal avvikles over tre år.

Vil hindre ny utbyttefest

Bradbenken Partner AS har investert i nøyaktig samme fond som Argentum. Det spesielle er at staten har finansiert mesteparten av investeringen, mens det er de syv ansatte som har fått utbetalt nesten alt utbytte.

Når alle verdier i selskapet nå skal selges, er det avgjørende om gevinsten skal fordeles som før eller om den skal fordeles etter investert beløp.

Næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) er nektet innsyn i avtalen som er inngått om å oppløse den svært lukrative Bradbenken-ordningen til ledelsen i Argentum.

ALF SIMENSEN

– Jeg vet at det siste vil bety mer til staten og mindre til deltakerne. Men jeg kan ikke karakterisere eller vurdere en avtale jeg ikke har sett, sier Vestre og legger til at han hadde satt pris på å bli informert.

– Også for å kunne si hva dere mener om fordelingen av de realiserte verdiene?

– Ja, det kan jeg eventuelt svare på når vi får se avtalen.

– Men det er vel derfor du gjerne ville ha vært involvert før den ble inngått?

– Hvis det er forhold i den som vi mener ikke er i tråd med eierskapsmeldingen, med moderasjonslinjen, med retningslinjene eller forventningene vi har til

Argentum som heleid selskap, så vil vi kommunisere det til styret på en god måte.

– Siden du har vært så kritisk til skjevfordelingen av utbytte, så er det vel ikke en mulighet å akseptere en tilsvarende skjevfordeling ved realisering av alle verdier i selskapet?

– Nei, da vil man jo fortsette med disse store utbetalingene i tre år til. Det er derfor jeg ønsker å hva avtalen innebærer, før jeg kan uttale meg om det, sier Vestre.

– Kan kreve det utlevert

Jussprofessor Johan Giertsen er blant annet spesialist på kontraktsrett. Han er forundret over

at et statlig selskap nekter eieren innsyn i en slik avtale.

– Men da har jo statsråden en mulighet: Han kan innkalle til ekstraordinær generalforsamling i Argentum. Der kan han kreve dokumentet utlevert fra styret, sier Giertsen.

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité interesser seg også for saken. De har stilt næringsministeren flere spørsmål og bedt om at en stor mengde dokumenter oversendes. Bergens Tidende vet at medlemmer i komiteen også ønsker å be om å få oversendt aksjonæravtaler og andre avtaler relatert til Bradbenken Partner AS.

Unicare legger ned på Fanafjellet

Rusklinikken på Fanafjellet skal avvikles og 30 ansatte mister jobben.

Kari Pedersen
kari.pedersen@bt.no

– Det er kjempetrist. Vi har fryktelig vonde dager, sier konserndirektør Trine Sjøvold i Unicare Norge.

Konsernet eier Unicare 12-trinnsklinikken på Fanafjellet og har besluttet å avvikle.

Med det forsvinner 29 sengeplasser for rusbehandling. Klinikken har 30 ansatte.

Begrunnelsen er at regjeringen vil avslutte fritt behandlingsvalg.

Klinikken på Fanafjellet er godkjent for fritt behandlingsvalg, og nesten all inntekt kommer derfra.

Pasientstrømmen tørket ut

Fritt behandlingsvalg ble innført av Solberg-regjeringen. Ordningen gir pasienter rett til å velge behandling på en godkjent privatklinikke på statens regning.

I januar sa helse- og omsorgsminister Ingvald Kjerol at regjeringen vil fjerne ordningen fra neste år.

Det merktes raskt på pasientstrømmen, ifølge Sjøvold.

– Særlig de siste månedene har vi fått færre pasienter henvist.

I øyeblikket har klinikken 11

innlagte. Unicare har ikke satt dato for når dørene skal stenges.

– Først skal vi ivareta både pasienter og ansatte. Pasientene må få resten av behandlingen sin på en annen klinikk, og vi må bli enige med de tillitsvalgte. For tiden pågår drøftingsmøter.

Da regjeringens beslutning ble kjent, satte Unicare sin lit til at Helse vest ville kjøpe flere behandlingsplasser privat. Å øke størrelsen på anbudet kunne hindret at regionen mister behandlingsplasser.

– Vi ventet kjempespent på utlysningen til Helse vest. Da vi så at de ikke økte, skjønte vi at det ikke kom til å gå, sier hun.

Unicare har ikke levert tilbud i

den pågående anbudsrunder.

Ole Petter Sæbø er tillitsvalgt for Fagforbundet. Han sier ansatte og pasienter ble orientert om avviklingen denne uken.

– Er du enig i beslutningen?

– Gitt den informasjonen vi har, forstår vi at det er nødvendig. Men vi er jo lei oss, ikke minst på pasientenes vegne, sier han.

– Ikke sammenheng

I fjor fikk Statsforvalteren i Vestland varsler om klinikken på Fanafjellet og gjennomførte tilsyn. Klinikken fikk kritikk for flere forhold.

I en periode overtok konserndirektør Sjøvold som daglig leder.

– At vi nå avvikler driften har ingen sammenheng med tilsynsaken, sier hun og legger til:

– Vi har jobbet godt med de forhold som tilsynet avdekket. Dette har vært et viktig og nødvendig arbeid, som virksomheten og de ansatte har løst på en god måte.

Unicare kjøpte klinikken på Fanafjellet i 2019.

– Hvor mye har den kostet dere?

– Det har vi ikke regnet på. Vi hadde det tøft første året, men så gikk det veldig bra en stund. Sist året har vi hatt en veldig negativ trend og nå gikk det ikke lenger.

Næringsministeren kaster nesten hele Argentum-styret

Næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) er ikke fornøyd med åpenheten som styret i Argentum har vist. De avviste blant annet Vestres ønske om få tilsendt en omstridt avtale.

ALF SIMENSEN

Argentum-styret burde stanset utbyttefesten til selskapets ledelse, mener næringsminister Jan Christian Vestre. Nå bytter han dem ut.

Tron Strand
tron.strand@bt.no

Kyrre Kjellevoid
kyrre.kjellevoid@bt.no

Avsettelsen av styreleder Kjell Martin Grimeland og resten av styret, med unntak av ett styremedlem, ble kunngjort i et brev som ble sendt til Stortinget tirsdag.

Der skriver næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) at han ønsker å gjøre en «større endring i styrets sammensetning og bringe inn nye krefter. Jeg legger derfor på generalforsamlingen 21. juni opp til å erstatte hele styret med unntak av ett medlem som kom inn i styret så sent som i 2021».

Argentums styre ønsker ikke å kommentere næringsministerens beslutning.

– Vi har ikke noen kommentarer til innstillingen. Det er departementet som eier Argentum, og den dialogen vi har med eier hold-

der vi internt, sier konstituert kommunikasjonssjef Marius Parmann til BT.

Det har ikke lyktes BT å få en kommentar fra styreleder Kjell Martin Grimeland.

Eksepsjonelt god avkastning

Bakgrunnen er de store utbetalingene til administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn, som Bergens Tidende har dokumentert de siste ukene.

Argentum-sjefen har mottatt over 135 millioner kroner fra det statseide selskapet siden han begynte som sjef i 2006.

Det er særlig en spesiell insentivordning for ledelsen, kalt Bradbenken-ordningen, som har gitt ham eksepsjonelt god avkastning de siste årene. Bare i fjor fikk Høegh-Krohn utbetalt 24,5 millioner kroner i lønn, bonus og utbytte.

Misfornøyd med ordningen

– Jeg mener at den samlede ordningen verken fremstår rimelig eller er i tråd med moderasjonslinjen denne regjeringen står for. Jeg er heller ikke fornøyd med den grad av åpenhet som er utvist, uttaler næringsministeren til Bergens Tidende.

Han viser til at departementet flere ganger har oppfordret styret

til å se på hvordan Bradbenken-ordningen kunne reforhandles for å avvikles eller endres.

– I møte med styreleder og administrerende direktør i februar 2022 var jeg tydelig på statens

forventninger til moderasjon. Jeg har etter dette vært tydelig på at jeg vurderer styret ut fra blant annet hvordan det håndterer Bradbenken-ordningen.

30 møter og samtaler

Styreleder Grimeland i Argentum har overfor BT forsvart ordningen og blant annet vist til at den var bindende.

Tirsdag kveld var det altså slutt på statsrådets tålmodighet. Styret har ifølge departementet hatt en rekke muligheter til å ordne opp. Næringsdepartementet skriver at de har tatt opp lederlønn og insentivordninger med styret og styreleder i fem skriftlige henvendelser i perioden mars til mai 2022.

For øvrig har lederlønn og/eller Bradbenken-ordningen vært tema i over 30 møter og samtaler mellom departementet og Argentum siden 2018, ifølge brevet til Stortinget.

Har mottatt avtalen

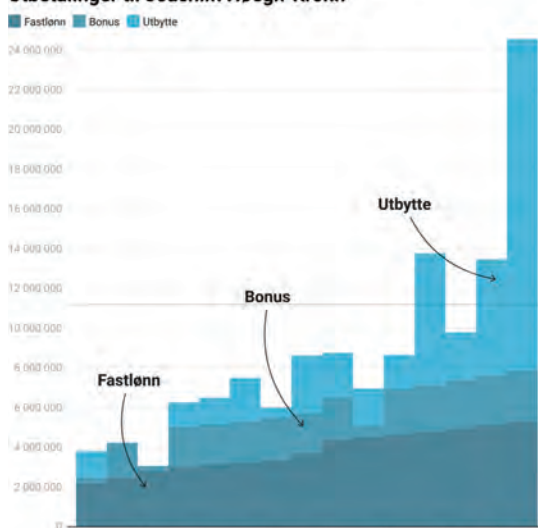
Næringsministeren har tidligere uttalt til BT at han ikke ønsker at utbyttefesten skal fortsette i tre år til. Forrige uke ble han nektet å se avtalen av Argentums styre.

Vestre bekrefter til BT at han nå har fått avviklingsavtalen, men vil foreløpig ikke fortelle hvordan den ser ut.

– Etter gjentatte henvendelser til styret, mottok vi fredag avviklingsavtalen som er inngått mellom Argentum og deltakerne i medinvesteringsordningen. Vi vil nå gjennomgå avtalen, uttaler næringsministeren.

Det gjenstår fortsatt spørsmål om hvordan Bradbenken-ordningen skal avsluttes.

Utbetalinger til Joachim Høegh-Krohn

Årstøtt og bonus er hentet fra årsregnskapet til Argentum for perioden 2006 og 2020, mens det er opplyst av Argentum for 2021. Utbytte fra Bradbenken Partner AS er estimert basert på fremgangsmåten redegjort for i egen faktaboks i artikkelen.

Grafikk: Kyrre Kjellevoid • Kilde: Brønnøysund, Argentum • Laget med Datawrapper

FAKTA

Argentum-saken

- BT har i flere artikler avdekket hvordan ledelsen i Argentum gjennom unike aksjonæravtaler har mottatt store utbytteutdelinger i perioden fra 2006 til i dag.
- Utbyttene utbetales gjennom selskapet Bradbenken Partner AS som ble stiftet i oktober 2003. Formålet med selskapet var å stimulere de ansatte til ekstra innsats. Staten står for 90 prosent av investeringen, og syv ledende ansatte står for resten. Selskapet er et speilbilde av investerings-selskapet Argentums investeringer.
- Selv om staten står for investeringen, har de ifølge aksjonæravtalene krav på minimalt med utbytte. Alt det overskytende deles ut til de ledende ansatte i Argentum.
- Bradbenken-ordningen har medført at Argentum-direktør Joachim Høegh-Krohn (bildet) har blitt en av landets best betalte toppledere, og den soleklart best betalte statlige lederen. For lønnsåret 2021 mottar han 24,5 millioner i samlede utbetalinger fordelt på lønn, bonus og utbytte fra Bradbenken-ordningen.
- Totalt har Joachim Høegh-Krohn mottatt 47,5 millioner kroner i utbytte fra Bradbenken-ordningen mellom 2006 og 2021. I samme periode har han kun investert 3,2 millioner kroner i selskapet.
- Staten har tilsvarende investert over 80 millioner kroner i Bradbenken Partner AS, men har kun mottatt 31,2 millioner kroner i utbytte.
- Mens Høegh-Krohn har mottatt nesten 15 ganger mer i utbytte enn han har investert, har staten gjennom Argentum kun fått 40 prosent av hva de har investert tilbake i utbytte.

Argentum-direktør Joachim Høegh-Krohn har mottatt 47,5 millioner kroner i en særegen og lukrativ insentivordning for selskapets ansatte siden 2006. Det har fått næringsminister Jan Christian Vestre (A) ENDRE LILLETVEDT

Argentum-direktøren har brukt en gunstig skatteregel til å bygge sin millionformue. Regjeringens advokater har vært i tvil om det skjedde i tråd med regelverket.

Kyrre Kjellekvold
kyrre.kjellekvold@bt.no

Tron Strand
tron.strand@bt.no

BT har de siste ukene avdekket hvordan en helt spesiell og lukrativ insentivordning har gitt administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn i Argentum store millionutbytter siden 2006. Millionfesten i det helstatlige investeringsselskapet han leder har ført til at næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) vil kaste nesten hele styret på selskapets generalforsamling 21. juni.

Totalt har Høegh-Krohn mottatt over 47,5 millioner kroner i utbytte over de 16 årene han har vært direktør. Sammen med lønn

og bonus har det gitt han utbetalinger på over 135 millioner kroner.

Aksjene i den lukrative Bradbenken-ordningen har Høegh-Krohn kjøpt gjennom sitt heleide private investeringsselskap Bankhaugen AS. Det grepet har vært svært gunstig for direktørens lommebok. Årsaken er en særegen skatteregel kjent som fritaksmetoden. Den sier at bare tre prosent av et utbytte betalt til et aksjeselskap skal beskattes som inntekt.

Som konsekvens har Høegh-

Krohn samlet betalt maksimalt 340.000 kroner i skatt for de 47,5 millionene selskapet har blitt tildelt siden 2006, viser BTs beregning.

De offentlige likningstallene viser at investeringsselskapet siden 2010 har betalt 256.000 kroner i skatt.

Høegh-Krohn vil personlig ikke måtte betale skatt av millionene før han eventuelt velger å ta de ut av selskapet i form av utbytte. Regnskapene viser at han ikke har tatt ut en krone mellom 2006 og 2020.

ET AVGJØRENDE VILKÅR for at Høegh-Krohn skal kunne benytte denne gunstige skatteregelen, er at utbytte-millionene fra Bradbenken-ordningen ikke kan regnes som en del av godtgjørelsen han får for arbeidet som direktør i Argentum.

Nå viser det seg at Næringsdepartementet allerede for fem år siden leide inn toppadvokater fra advokatfirmaet Thommessen for å se på ulike sider ved Bradbenken-ordningen, blant annet de skattemessige forholdene. Det opplyser næringsminister Jan

Joachim Høegh-Krohn's skatteregning for utbytte under ulike skatteregler (2006–2021):

22.367.272

20.000.000

15.000.000

10.000.000

5.000.000

336.601

Hvis han betalte lønns-
skatt som arbeidstaker

Det han har betalt
(fritaksmetoden)

p) til å reagere kraftig. Nå viser det seg at han knapt har betalt skatt for utbyttefesten.

Christian Vestre i et brev til Stortingets kontrollkomité.

Sentralt i Thommessens vurdering står spørsmålet om direktørens investeringsordning har vært markedsbasert.

«Rådgiver stilte (...) spørsmål (uten å konkludere) ved om renteavkastningen som Argentum mottar er i tråd med markedspraksis», heter det i det juridiske notatet.

Dersom Bradbenken-ordningen er spesielt gunstig eller subsidiert, med lav risiko og stor sjanse for gevinst for deltakerne,

så kan det utløse en mye større skatteregning. Gevinsten kan da bli vurdert som lønn i stedet for utbytte.

Advokatfirmaet Thommessen mener Argentum burde ha sørget for en ekstern vurdering av Bradbenken-ordningen. Årsaken er skjevfordelingen. Mens staten gjennom Argentum har stått for 90 prosent av investeringene, har ansatt-aksjonærene, med Joachim Høegh-Krohn i spissen, fått vel 80 prosent av utbyttet.

«Det er sentralt for skattefor-

mål at avkastningen er på markedsmessige vilkår», skriver Vestre til Stortinget, og viser til at Thommessen «stiller spørsmål ved om Argentums avkastning i ordningen er markedsmessig, herunder om de vurderinger selskapets finansielle rådgivere har gjort om dette er riktige.»

DEN AVTROPPEDE STYRELEDEREN, Kjell Martin Grimeland, har følgende kommentar til Thommessens notat:

– Vi har ikke kjent til konklusjonene i denne juridiske vur-

FAKTA

Slik fungerer skatt på utbytte i Norge

I Norge har vi to ulike skatteregimer for aksjeutbytte. Eier du aksjer og mottar utbytte personlig blir du beskattet etter det som omtales som aksjonærmodellen, men hvis det er et selskap som eier aksjene blir utbyttet beskattet etter det som omtales som fritaksmetoden.

Aksjonærmodellen

- Aksjonærmodellen betyr at utbytte blir beskattet som alminnelig inntekt. I 2022 er skattesatsen for alminnelig inntekt 22 prosent, mens den var 28 prosent i 2006. Før utbyttet havner i selvangivelsen skjer det to ting. Man trekker fra det som omtales som et skjermingsfradrag, og man justerer opp utbyttet med det som kalles en oppjusteringsfaktor. Oppjusteringsfaktoren kom på plass i 2016.
- Formålet med skjermingsfradraget er at avkastningen fra aksjeinvesteringer bare skal være skattepliktig over det man anser som en risikofri rente i perioden. I 2021 var skjermingsrenten 0,5 prosent. Skjermingsrenten for 2022 blir fastsatt i januar 2023. Skjermingsfradraget er skjermingsrenten multiplisert med hva du har betalt for aksjene eller skutt inn i aksjekapital og overkurs, samt ubenyttet skjerming fra tidligere år.
- Oppjusteringsfaktoren ble introdusert i 2016. Hensikten var å hindre at en stadig lavere selskapsskatt ville få folk som eier selskaper til å utbetale utbytte, i stedet for lønn, for å spare skatt. Oppjusteringsfaktoren betyr at man multipliserer skattbart utbytte etter fratrekk av skjermingsfradraget med en faktor som fastsettes årlig. I 2021 var oppjusteringsfaktoren 1,44.
- Effektiv skattesats for utbytte du mottok personlig i 2021 blir da: $(1 - 0,005) \times 1,44 \times 0,22 = 31,52\%$.
- Hvis utbytte stammer fra årets eller tidligere års overskudd fra et norsk selskap har det på et tidspunkt også blitt betalt selskapsskatt. I så fall blir effektiv skattesats samlet sett for selskap og aksjonær under ett: $(1 \times 0,22) + (1 - 0,22) \times 0,3152 = 46,7\%$ i 2021.

Fritaksmetoden

- Fritaksmetoden ble innført i norsk skattelovgivning i 2004. Fritaksmetoden innebærer at aksjeselskaper bare betaler selskapsskatt på 3 prosent av utbytte de mottar på aksjer de eier.
- Det betyr at den effektive skattesatsen på utbytte betalt til aksjeselskaper er $1 \times 0,03 \times 0,22 = 0,66\%$ i 2022.
- Etter fritaksmetoden er gevinster ved salg av aksjer helt skattefritt for aksjeselskaper. Tap er da heller ikke fradragsberettiget.
- Under fritaksmetoden vil aksjegevinster og utbytte først komme til beskatning når det tas ut av selskapet i form av utbytte eller uttak.

Om grafene

- Se faktaboks for forklaring på hvordan vi har regnet ut skatteregningen under de forskjellige skattereglene.
- Vår beregning av skatten under fritaksmetoden tar ikke hensyn til kostnader investeringsselskapet Bankhaugen AS kan ha hatt fradragsrett på i skatten i perioden. Han kan derfor i realiteten ha betalt mindre skatt enn vår beregning viser. Det gis ikke fradrag for tap på aksjer etter fritaksmetoden.
- Hadde han tatt ut utbytte fra investeringsselskapet ville han måtte betale skatt av det. Det har han ikke gjort mellom 2006–2020. Det er ikke kjent om han vil ta ut utbytte fra investeringsselskapet for 2021. Det vil i så fall øke skatten i 2022. Slikt utbytte blir normalt bestemt vedtatt på generalforsamling i juni 2022 når regnskapet for 2021 foreligger.
- Beregningen for utbytteskatt og lønnskatt tar ikke hensyn til evt. tap og kostnader som han personlig vil kunne ha fradrag for likningen.

Vi har ikke kjent til konklusjonene i denne juridiske vurderingen før nå.

Kjell Martin Grimeland, avtroppende styreleder

deringen før nå, skriver Grimeland i en e-post til Bergens Tidende

Bak de litt snirklete, juridiske formuleringene i Thommessens notat skjuler det seg en potensiell kostnadsbombe for Joachim Høegh-Krohn og de andre deltakerne i Bradbenken-ordningen.

Hvis Skatteetaten hadde vurdert Høegh-Krohn's samlede utbytte på 47,5 millioner kroner som del av direktørlønnen, ville han risikert 22 millioner kroner mer i skatt før eventuelle fradrag for

kostnader og tap, viser BTs beregning.

Næringsminister Vestre mener at utbyttet Høegh-Krohn har fått gjennom Bradbenken-ordningen må ses på som en del av direktørens samlede godtgjørelse. Da BT intervjuet ham om utbyttefesten i Bradbenken Partner, sa han:

– Vi mener at dette bør ses på som en del av den samlede godtgjørelsen.

– Du sier at utbyttet i Bradbenken er en del av den samlede godtgjørelsen til ledelsen i Argentum – lønn, bonus, annen godtgjørelse og utbytte i Bradbenken er en helhet?

– Ja, jeg mener den kan fremstå slik, sa han.

Statsråden la til at Argentum mener utbyttet fra Bradbenken er uavhengig av lønn og bonus.

– Vi ser altså annerledes på det, sa Vestre.

ARGENTUM ER I DAG ordknapp om den skattemessige behandlingen av utbyttefesten.

– Vi kan opplyse at skattemyndighetene har sett på Bradbenken og akseptert at den er innenfor fritaksmetoden. Aksjonærene i Bradbenken har også på årlig basis gitt skattemyndighetene detaljert informasjon om alle forhold relatert til investeringen i Bradbenken, skriver konstituert kommunikasjonschef Marius Parmann i en e-post til BT.

Parmann legger til at det blir feil å gå i detaljer knyttet til interne prosesser, vurderinger og rapporteringer fra enkeltaksjonærer.

I 2011 uttalte professor emeritus Frederik Zimmer seg til E24 om utbyttet fra Bradbenken burde blitt karakterisert som lønnsinntekt.

– Spørsmålet er om den etterfølgende utbytteinntekten og eventuell aksjegevinst har så nær tilknytning til arbeidsforholdet at dette blir lønnsinntekt. En nokså nær tilknytning er det jo, sa Frederik Zimmer den gang.

Han er tilknyttet advokatelskapet BAHR i tillegg til sin professorstilling ved Universitetet i Oslo, og regnes som en av landets fremste eksperter innen skatterett.

Zimmer opplyser i dag at han i ettertid har vært hyret inn for å vurdere de skattemessige sidene av Bradbenken-ordningen.

– Når var du involvert, og hva slags type engasjement var det?

– Det var etter 2014 og ved et par anledninger, skriver Zimmer i en e-post og viser til at han skrev et notat om saken for BAHR.

NETTOPP ET BAHR-NOTAT omtales av næringsminister Jan Christian Vestre i brevet han sendte Stortinget om Argentum. Han viser til at Argentums styre mener ordningen er en investering, og ikke godtgjørelse.

«Dette er fra styrets side understøttet med ulike vurderinger fra selskapets juridiske rådgivere, herunder fra advokatfirmaet BAHR i 2017», skriver Vestre.

Professor emeritus i skatterett Ole Gjems-Onstad ved Handelshøyskolen BI mener belønning av ledere i form av veldig gunstige aksjeavtaler og utbytte kan

være motivert av å spare skatt.

– Hva som er riktig skattemessig behandling, er umulig for en utenforstående å ta stilling til uten langt mer detaljert informasjon, sier Gjems-Onstad.

Samtidig påpeker han at det kanskje er mulig å se på aksjekjøpene til ledelsen i Bradbenken Partner AS som kjøp av aksjer til underpris. Grunnen til at de er underpriset er at ledelsen bare har skutt inn 10 prosent av kapitalen i selskapet, men mottar nesten alt utbytte, opplyser Gjems-Onstad.

– I så fall ville det blitt lønnskatteplikt som resultat, skriver Gjems-Onstad.

AT HØEGH-KROHN ikke har hentet ut penger og betalt skatt fra sitt eget investeringsselskap, betyr ikke at verdiene har fått stå i ro.

Blant de tingene direktøren har satset Bradbenken-millionene på, er fire mindre leiligheter i bergensområdet: To i Nyhavn i Ytre Sandviken, en i Rådalslien og en i Fanavegen. Ifølge tinglyste dokumenter skal Bankhaugen AS ha betalt rundt 11,7 millioner kroner for disse.

Aksjonærregisteret viser at Bankhaugen AS har vært eller er inne på eiersiden i selskaper som Kid Interiør, Aker BioMarine og kjemikalietankrederiet Chem Tank Shipping IV, som de eier sammen med blant andre bergensmillionær Ulf Johan Rieber. Han har også satset på eiendom gjennom eiendomsfondet NRP 2020, som sitter på milliardverdier i det nordiske eiendomsmarkedet.

Siste tilgjengelig regnskap for investeringsselskapet viste at Høegh-Krohn ved årslutt i 2020 hadde 32,6 millioner kroner i samlede investeringer gjennom Bankhaugen AS.

Høegh-Krohn har fått gjentatte forespørsler om å svare på spørsmål i saken, noe han konsekvent har takket nei til. Både Høegh-Krohn og konstituert kommunikasjonschef Marius Parmann i Argentum har mottatt BTs skatteberegninger i denne saken, uten å kommentere disse. Parmann svarer følgende til BT:

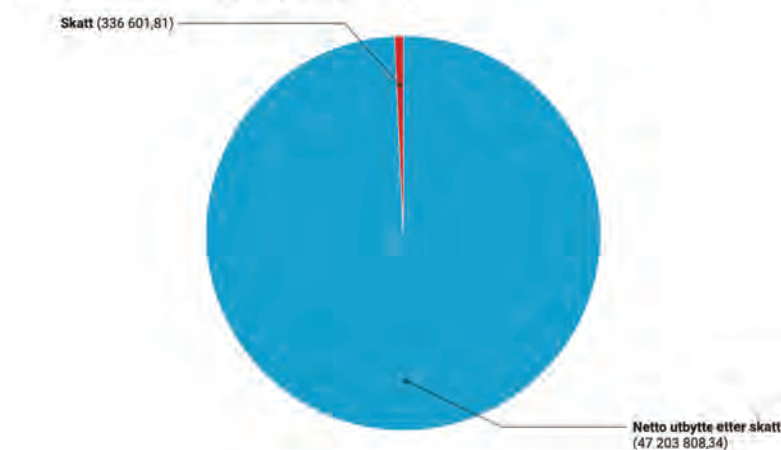
– For spørsmålene vedrørende ansattes private selskaper og privat økonomi, vises det til den informasjonen som fremgår av offentlig tilgjengelige regnskap og skatteopplysninger, skriver Parmann i en e-post til BT.

PÅ GENERELT GRUNNLAG opplyser Skatteetaten at dersom ansatte får kjøpe eller tegne aksjer til under markedspris, skal underprisen skattlegges som lønn.

– Markedsprisen er den pris som en uavhengig part ville ha betalt for aksjene. Dette vil bero på en konkret verdsettelse i den enkelte sak, hvor ulike momenter kan ha betydning i denne skjønnsmessige vurderingen, skriver seksjonssjef Ole Vincent Jebben i Skatteetatens divisjon brukerdialog i en e-post til BT.

I den skjønnsmessige vurderingen vil man måtte ta hensyn til både svært gunstig skjeveling av utbytte, men også eventuelle utbetalinger som aksjeeierne er forpliktet til å gjøre, opplyser Jebben.

Så mye har Høegh-Krohn betalt i skatt av utbyttet mottatt fra Bradbenken-ordningen (2006-2021)

Grafikk: Kyrre Kjelleivold • Kilde: BT, årsregnskap • Last ned data • Laget med Datawrapper

FAKTA

Slik har vi beregnet skatten til Høegh-Krohn

Utgangspunktet for vår beregning er å finne skatteregningen før eventuelle fradrag. Hva han personlig kan ha fått i fradrag for evt. tap og kostnader er ikke offentlig kjent. Under fritaksmetoden er det fradrag for enkelte kostnader, men ikke for tap relatert til aksjegevinster.

I vårt estimat på Høegh-Krohns skatteregning for utbyttefesten har vi tatt utgangspunkt i de skattesattene, skjermingsrentene o.l. som var det året. Disse finner man på Skatteetatens hjemmesider. Våre beregninger er oversendt Argentums styre og Joachim Høegh-Krohn uten at de har ønsket å kommentere tallene.

I vårt regnestykke har vi ikke tatt med formuesskatt som han eventuelt betaler på verdien av aksjene til investeringsselskapet.

Fritaksmetoden

For beregningen av hva Høegh-Krohn har betalt under fritaksmetoden er utgangspunktet hva direktørens investeringsselskap Bankhaugen AS har mottatt av utbytte i året det blir vedtatt. Deretter blir dette multiplisert med 0,03 og med skattesatsen for selskaper det året.

Vi har også kontrollert vår beregning opp mot tilgjengelig likningstall for Bankhaugen AS. Slike tall har BT tilgjengelig for 2010–2020.

Aksjonærmodellen

For å beregne hva han ville ha beskattet hadde han eid aksjene i Bradbenken-ordningen selv, er også her utgangspunktet hva som ble vedtatt i utbytte det året. Men så må vi gjøre flere beregninger.

- Først må vi finne skjermingsgrunnlaget. Her tar vi utgangspunkt i hvor mye Høegh-Krohn har betalt for aksjene han besitter i Bradbenken-ordningen til og med det året. Dette beløpet inkluderer også overkurs, og eventuelt ubenyttet skjerming fra år han ikke tar ut utbytte.
- Skjermingsgrunnlaget multipliserer vi med skjermingsrenten som var fastsatt for det skatteåret. Dette gir oss skjermingsfradraget.
- Skjermingsfradraget blir deretter trukket fra utbyttet han har mottatt for å finne skattbart utbytte. Etter 2016 blir dette beløpet multiplisert med en oppjusteringsfaktor før det inngår i selvangivelsen. I 2022 er denne faktoren 1,6.

Arbeidsinntekt

Utgangspunktet er at utbytte blir å regne som lønnsinntekt i året det blir vedtatt. Siden Høegh-Krohn allerede befinner seg på øverste lønnstrinn vil vi benytte den høyeste marginale skattesatsen for arbeidsinntekt det året i beregningen. I et slikt tilfelle vil Bradbenken Partner AS også måtte betale arbeidsgiveravgift. Dette har vi ikke beregnet.

»

Spørsmålet er om den etterfølgende utbytteinntekten og eventuell aksjegevinst har så nær tilknytning til arbeidsforholdet at dette blir lønnsinntekt. En nokså nær tilknytning er det jo.

Frederik Zimmer, professor emeritus til E24 om utbyttet fra Bradbenken burde blitt karakterisert som lønnsinntekt.

Joachim Høegh Krohn har vært adm. direktør i det statlige investeringselskapet Argentum siden 2006.

ILJA C. HENDEL / ARGENTUM

Må selge tilbake aksjene i den lukrative Bradbenken-ordningen

Argentum-sjef Joachim Høegh-Krohn slutter i selskapet, og må selge tilbake aksjene i den lukrative Bradbenken-ordningen.

Kyrre Kjellekvold
kyrre.kjellekvold@bt.no

Gerhard Flaaten
gerhard.flaaen@bt.no

Tron Strand
tron.strand@bt.no

Argentum-sjef Joachim Høegh-Krohn har bestemt seg for å slutte i Argentum for å bli partner i Idun Vesta, skriver Argentum i

en pressemelding. – Joachim Høegh-Krohn informerte styret tidligere i dag og deretter de ansatte i Argentum om at han har fått et tilbud om og takket ja til å gå inn i partnerskapet i det nyetablerte Idun Vesta, og at dette er årsaken til at han sier opp sin stilling.

Det skriver Marius Parmann, konstituert kommunikasjonssjef i Argentum Asset Management, i en SMS til BT.

– Har vært i dialog over tid

BT har de siste ukene avdekket hvordan en helt spesiell og lukrativ insentivordning har gitt administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn i Argentum store millionutbytter siden 2006.

I 2021 mottok han 24,5 millioner kroner i lønn, bonus og utbytte fra den lukrative Bradbenken-ordningen. Dette har skapt sterke reaksjoner i det politiske miljøet.

– Er avgangen knyttet til informasjonen som er kommet frem den siste tiden om Høegh-Krohns godtgjørelse, og kritikken i kjølvannet av den?

– Beslutningen er ikke knyttet til medieomtalen, svarer Parmann.

– Hvor lenge har avgangen vært planlagt?

– Han opplyser å ha vært i dialog med de øvrige partnerne over tid og at dette nylig ble konkretisert, svarer Parmann i en SMS. Høegh-Krohn planlegger å gå

inn i partnerskap med Jan Olav Jørgensen og Bjørn Østbø i Idun Vesta i deres satsing på investering innen aksjer og andre aktivaklasser, står det i pressemeldingen.

– En svært god jobb

– Jeg er stolt over resultatene og teamet til Argentum, sier Høegh-Krohn i pressemeldingen.

Joachim Høegh-Krohn vil fortsette i stillingen i oppsigelsestiden. Han vil selge aksjene sine i Bradbenken Partner når han forlater Argentum, fremgår det av pressemeldingen.

– Joachim Høegh-Krohn har gjort en svært god jobb for Argentum og staten som eier, sier Kjell Martin Grimeland, styreleder i

Argentum Fondsinvesteringer AS, i pressemeldingen.

Styrelederen må selv gå av på generalforsamling 21. juni etter at næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) varslet at han vil kaste nesten hele styret i Argentum etter BTs avsløringer.

– Har det blitt inngått noen nye avtaler om sluttvederlag for Høegh-Krohn?

– Nei, ingen sluttpakke eller etterlønn, skriver Parmann.

Statens best betalte leder

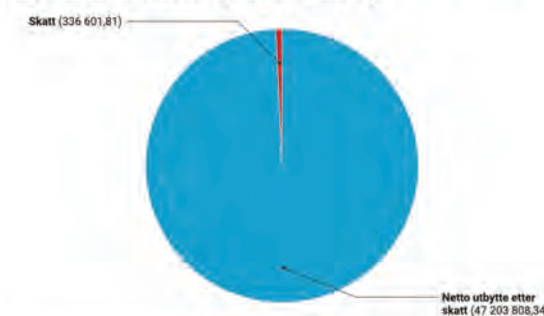
Millionfesten i det helstatlige investeringselskapet Høegh-Krohn leder har ført til at næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) vil kaste nesten hele styret på selskapets generalforsamling 21. juni.

Totalt har Høegh-Krohn mottatt over 47,5 millioner kroner i utbytte over de 16 årene han har vært direktør. Sammen med lønn og bonus har det gitt ham utbetalinger på over 135 millioner kroner.

Mellom 2006 og 2021 gikk Joachim Høegh-Krohn inn med 3,2 millioner kroner i investeringer i den lukrative Bradbenken-ordningen. Senest i begynnelsen av mars investerte han ytterligere 1,05 millioner kroner.

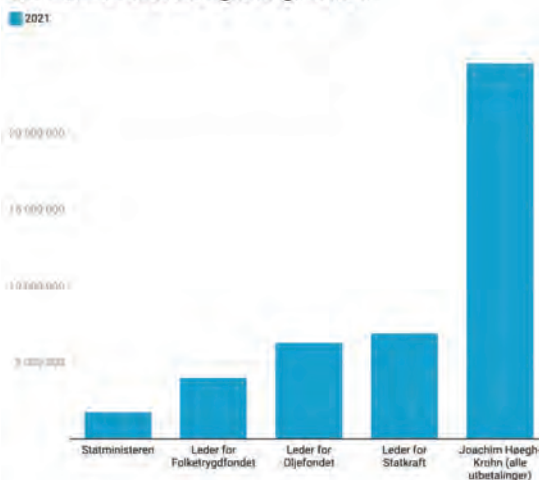
Staten har på sin side investert over 80 millioner kroner i Bradbenken-ordningen mellom 2006

Så mye har Høegh-Krohn betalt i skatt av utbyttet mottatt fra Bradbenken-ordningen (2006-2021)

Illustrasjon: Kyrre Kjellevold • Kilder: BT, Brønnøysundregistret

Lederlønnen til et utvalg statlige ledere

Illustrasjon: Kyrre Kjellevold • Kilder: Aftenposten, forespørsel til Argentum

FAKTA

Argentum-saken

- BT har i flere artikler avdekket hvordan ledelsen i Argentum gjennom unike aksjonærvtaler har mottatt store utbytteutdelinger i perioden fra 2006 til i dag.
- Utbytterne utbetales gjennom selskapet Bradbenken Partner AS som ble stiftet i oktober 2003. Staten står for 90 prosent av investeringen, og syv ledende ansatte står for resten. Selskapet er et speilbilde av investeringsselskapet Argentums investeringer. Selv om staten står for investeringen, har de ifølge aksjonærvtalene krav på minimalt med utbytte. Alt det overskytende deles ut til de ledende ansatte i Argentum.
- Bradbenken-ordningen har gjort at Argentum-direktør Joachim Høegh-Krohn er blitt den soleklart best betalte statlige ledere. For lønnsåret 2021 mottar han 24,5 millioner i samlede utbetalinger fordelt på lønn, bonus og utbytte fra Bradbenken-ordningen. Totalt har Joachim Høegh-Krohn mottatt 47,5 millioner kroner i utbytte fra Bradbenken-ordningen mellom 2006 og 2021.

fratrer stillingen, til en verdsettelse på denne datoen, skriver Parmann til BT.

Han opplyser at avviklingsavtalen ikke er endret som følge av Høegh-Krohns avgang.

Knappt betalt skatt for utbyttet
Fredag kunne BT avsløre at Joachim Høegh-Krohn maksimalt har betalt 337.000 kroner i skatt på de 47,5 millionene han har mottatt i utbytte.

Årsaken er at Høegh-Krohn eier aksjene i Bradbenken-ordningen gjennom sitt investeringsselskap Bankhaugen AS.

Dermed kommer utbyttebetalingene han mottar inn under fritaksmetoden, som sier at kun tre

prosent av aksjeutbytte skal beskattes som inntekt i aksjeselskap. Siden han heller ikke har tatt utbytte fra investeringsselskapet siden det ble etablert, har han heller ikke betalt skatt personlig av utbytteutbetalingene.

Regjeringens advokater har vært i tvil om utbyttet heller skulle vært skattet som arbeidsinntekt. I så fall viser BTs beregning at skatteregningen kunne blitt på over 22 millioner kroner.

Eventuell gevinst som Bankhaugen AS mottar på tilbakesalget av Høegh-Krohns aksjer i Bradbenken-ordningen vil være helt skattefritt under fritaksmetoden.

– Bra han tar konsekvensene

SV og Rødt sier Argentum-sjefens avgang ikke vil stoppe Stortingets granskning av utbyttefesten til ledelsen i det statlige investeringsselskapet.

Kyrre Kjellevold
kyrre.kjellevold@bt.no

Gerhard Flaaten
gerhard.flaaen@bt.no

Mandag sendte Argentum ut en pressemelding hvor de opplyser at Argentum-sjef Joachim Høegh-Krohn har bestemt seg for å slutte i Argentum for å bli partner i Idun Vesta.

Det mener SV er en helt riktig beslutning.

– Det er bra at han tar konsekvensene av kritikken og går av, sier stortingsrepresentant Sara Bell (SV), som sitter i kontroll- og konstitusjonskomiteen som vara for SV-leder Audun Lysbakken.

Hun sier Høegh-Krohns avgang selvsagt ikke vil stoppe arbeidet SV mener Stortinget må gjøre for å få inne ut hvordan utbyttefesten kunne vare så lenge.

– Vi vil absolutt ta videre saken i kontroll- og konstitusjonskomiteen. Regjeringen må også se på om slike insentivordninger overhode er forenelig med statens eierinteresser, sier Bell.

– Utbyttefest uten like
Stortingsrepresentant Seher Aydar sitter i kontroll- og konstitusjonskomiteen for Rødt. Hun har reagert kraftig på BTs avsløringer, forteller hun.

– Det har vært en lønnsfest og utbyttefest uten sidestykke. Det var helt riktig at Bradbenken-ordningen får som konsekvens at nesten hele styret blir kastet og administrerende direktør går av, sier Aydar.

Spesielt ille er det at utbyttefesten fortsetter i en tid der mange sliter med å få endene til å møtes, mener hun.

Rødt støtter SV i at det er mange ubesvarte spørsmål som Stortinget nå må få svar på, ifølge Aydar.

– Dette har pågått over lang tid og med mange ulike regjeringer. Vi må få svar på hvordan en slik problematisk avtale har fått bestå så lenge, sier Aydar.

– Avtalene er en skandale

Joachim Høegh-Krohn vil fortsette i stillingen i oppsigelssiden. Han vil selge aksjene sine i Bradbenken Partner når han forlater Argentum, fremgår det av pressemeldingen.

Det er seks andre i Argentum som har tilsvarende avtale som Høegh-Krohn.

Stortingsrepresentant Alfred Bjørlo (V) sier han håper det nå kan bli umiddelbart slutt på de «helt urimelige avtalene» som er inngått, også for de andre involverte i Argentum.

– Avtalene er en skandale. De skulle aldri vært inngått, og nå må en bare legge dette kapittelet bak seg så raskt som mulig. Det må bli slutt, sier Bjørlo.

Ifølge Marius Parmann, konstituert kommunikasjons-sjef i Argentum Asset Management, har avgangen til direktøren ikke noe med medieomtalen å gjøre.

– Jeg ser at han selv sier at det ikke er noen sammenheng med medieomtalen. Det får vi ta til vitende, sier Bjørlo.

Bjørlo opplyser til BT at de vil avvente til de får mer svar fra næringsminister Jan Christian Vestre før de bestemmer seg om de vil støtte en videre granskning av saken i kontroll- og konstitusjonskomiteen.

– Styret har mest skyld

Miljøpartiet De Grønne (MDG) mener det er Argentums styre og Næringsdepartementet som har mest skyld.

– Det er styret som sitter med skammen. Sammen med et forbløffende tafatt Næringsdepartement og opptil flere tafatte statsråder siden 2006, sier stortingsrepresentant Rasmus Hansson.

Forrige uke ble det kjent at næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) vil kaste nesten hele Argentums styre på generalforsamlingen 21. juni.

og 2021, men kun mottatt 31,2 millioner kroner i utbytte.

Argentums styre opplyste til BT at de ville avvikle den lukrative Bradbenken-ordningen over tre år. De ville imidlertid ikke opplyse om hvordan dette skulle gjøres.

Først fikk heller ikke næringsminister Jan Christian Vestre se avviklingsavtalen. Det fikk han til slutt. Mangelen på åpenhet

Beslutningen er ikke knyttet til medieomtalen.

Marius Parmann, konstituert kommunikasjons-sjef i Argentum Asset Management

var en av grunnene til at nesten hele Argentums styre ble kastet, opplyste næringsministeren.

Det er fortsatt ikke kjent hvordan Bradbenken-ordningen skal avvikles for de resterende medlemmene.

Høegh-Krohn kan motta milliongevinst når Argentum skal kjøpe tilbake aksjene han eier i Bradbenken-ordningen.

– Bradbenken-aksjene vil selges når Joachim Høegh-Krohn

Stortingsrepresentant Sara Bell (SV) sier hun er sjokkert over at utbyttefesten til ledelsen i Argentum har kunnet pågå i så mange år.
© ØRJAN DEISZ

Dette vet vi om avgangen til Joachim Høegh-Krohn

Argentum-direktør Joachim Høegh-Krohn forlater Argentum for å investere egen formue i nytt investeringselskap.

Kyrre Kjellevoid
kyrre.kjellevoid@bt.no

Gerhard Flaaten
gerhard.flraten@bt.no

Mandag ble det kjent at Joachim Høegh-Krohn forlater sjefsstolen i Argentum etter 16 år som leder av det statlige investeringselskapet.

Avgangen kommer i kjølvannet av at næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) varslet at han vil kaste nesten hele styret.

Høegh-Krohn har uttalt at avgangen ikke har sammenheng med BTs avsløringer av ledelsens utbyttefest. Mellom 2006 og 2021 mottok Høegh-Krohn 135 millioner kroner i lønn, bonus og utbetalinger fra den lukrative Bradbenken-ordningen.

Nå skal Høegh-Krohn, ifølge Argentums pressemelding, bli partner i investeringselskapet Idun Vesta AS sammen med bergensinvestorene Bjørn Østbø og Jan Olav Jørgensen.

Hva vet vi om betingelsene for Joachim Høegh-Krohns avgang?

Argentum har opplyst at Joachim Høegh-Krohn ikke har krav på etterlønn.

– Joachim Høegh-Krohn har en oppsigelsestid på seks måneder og vil fortsette i stillingen i denne perioden. Det naturlige vil være at nøyaktig sluttdato avklares i dialog med det nye styret i Argentum, skriver konstituert kommunikasjonschef Marius Parmann i Argentum.

Det nye styret velges 21. juni. Parmann har tidligere opplyst til BT at Høegh-Krohn vil måtte selge tilbake aksjene i den lukrative Bradbenken-ordningen til markedspris når han fratrer.

– Porteføljen verdsettes basert på verdsettelsen av underliggende fond. Det er verdsettelsen på det tidspunktet aksjene selges som gjelder, og eventuell fremtidig avkastning er ikke priset inn, skriver Parmann på SMS til BT.

Høegh-Krohn har betalt rundt 4,2 millioner kroner for aksjene. En eventuell aksjegevinst vil være skattefri under fritaksmetoden inntil han velger å ta ut personlig utbytte fra sitt investeringselskap.

Det har ikke lyktes BT å få en kommentar fra Høegh-Krohn.

Det har stormet rundt Joachim Høegh-Krohn etter at BT avslørte at han siden 2006 har mottatt 135 millioner kroner i lønn, bonus og utbetalinger fra den særegne Bradbenken-ordningen.

ILJA C. HENDEL/ARGENTUM

Hva vet vi om Idun Vesta AS?

Selskapet ble foretaksregistrert under navnet NJOJ Money AS 1. februar i år. I slutten av februar byttet selskapet navn til Idun Vesta AS.

Det var ved stiftelsen heleid av den Åsane-baserte investoren Jan Olav Jørgensen gjennom eierselskapet Tertnes Holding AS. Jørgensen er ordknapp da BT ringer.

– Jeg uttaler meg ikke om selskapene våre. Det er Bjørn Østbø som har fått fullmakt til å uttale seg i denne saken. Jeg driver og jobber, sier Jørgensen.

Årsaken til navnebyttet var at det ved stiftelsen ikke var bestemt hva selskapet skulle brukes til, ifølge Østbø, som svarer på SMS, og som opplyser at det første navnet var midlertidig.

Da NJOJ Money AS ble registrert, var heller ikke partnerskapet med Joachim Høegh-Krohn aktualisert eller Høegh-Krohn orientert, opplyser han.

Østbø skriver videre at han og Høegh-Krohn vil ha eierandeler i selskapet og investere egne midler.

– Vi vil også samarbeide med andre investorer når det er naturlig, skriver Østbø.

Ifølge pressemeldingen vil Idun Vesta AS investere i aksjer og andre eiendeler.

Styreleder er Jan Olav Jørgensen.

Bergensinvestor Bjørn Østbø (til v.) har i en årrekke samarbeidet med Jan Olav Jørgensen. Her er de avbildet på Eidsvåg i Åsane der begge har store eierinteresser.

JAN LILLEBØ (ARKIV)

Hvem er Jan Olav Jørgensen?

Jørgensen bor i Åsane, og hadde i 2020 en alminnelig inntekt på 1,5 millioner kroner og skattbar formue på 123,5 millioner.

Sent på 90-tallet var han sportslig leder for fotballsatsingen i Åsane.

Familien har drevet entreprenørvirksomhet siden begynnelsen på 1900-tallet, under navnet Entreprenør Jørgensen.

Jan Olav Jørgensen overtok i 1997 og er fjerde generasjon som driver familieselskapet.

Han var blant de største eierne i selskapet Creacon, som hadde Vennebyen, og har vært med på

en rekke kjente eiendomsprosjekter. Sammen med Bjørn Hanevik ville han blant annet bygge et parkeringsanlegg under Rothaugen skole i Sandviken, et prosjekt som fortsatt ikke er i mål.

I 2011 kjøpte han, den tidligere barnehageinvestoren Rolf Tore Andersen og Bjørn Østbø Norturas 80 mål store eiendom i Eidsvåg for 170 millioner kroner. De jobber fortsatt med å realisere planene om 1500 boliger på tomten.

Jørgensen har også vært involvert i Kildn på Askøy, som har som mål å bli verdens første nullutslippshavn for passasjertrafikk til sjøs.

Naturvernforbundet frykter for naturen i området.

Hvem er Bjørn Østbø?

Bjørn Østbø (58) har omfattende ledererfaring fra bank- og forsikringsbransjen. I 2020 hadde han en alminnelig inntekt på 1,4 millioner kroner og en skattbar formue på 14,2 millioner.

I likhet med Joachim Høegh-Krohn er han siviløkonom fra NHH. De har også begge fartstid i Høyre. De to arbeidet tett sammen i Vital Forsikring i Fyllingsdalen, og senere i DNBs kapitalforvaltningsmiljø.

I dag er Østbø investor med Jan Olav Jørgensen og Rolf Tore Andersen i selskapet Eidsvåg Senter AS, som eier den nevnte Nortura-tomten.

Tidligere har Østbø også vært styreleder i Creacon International Holding AS, som nå heter City of Friends AS. Selskapet eies av Jan Olav Jørgensen og Rolf Tore Andersen, og sitter på rettighetene til barne-tv-konseptet Vennebyen. Selskapet har lenge hatt internasjonale ambisjoner, og bidro med maskoter til Sykkelfest i Bergen i 2017. Så langt har selskapet vært et tapssluk.

Østbø sitter i mange styrer, blant annet som nestleder i Folketrygdfondet. Han er også styreleder i Bergen Kommunale Pensjonskasse, og har vært styremedlem i Helse Bergen.

Staten nekter å godta styrets retningslinjer for lederlønn

Argentum-sjef Joachim Høegh-Krohn og selskapets styre havnet i full konfrontasjon med staten på generalforsamlingen tirsdag.

Kyrre Kjellevoid
kyrre.kjellevoid@bt.no

Tron Strand
tron.strand@bt.no

Konflikten mellom investerings-selskapet Argentum og deres eier, staten, tok en ny og dramatisk vending tirsdag. På generalforsamlingen i selskapet nektet staten og Næringsdepartementet å godkjenne Argentum-styrets foreslåtte retningslinjer for lederlønn.

Fra før av hadde næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) varslet at han ville kaste styreleder Kjell Martin Grimeland og nesten hele resten av styret. Forrige uke ble det også kjent at Høegh-Krohn trekker seg som leder av selskapet.

Bakgrunnen for konflikten er BTs avsløring av utbetalinger på over 135 millioner kroner til administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn i de seksten årene han har vært leder av selskapet. Av disse er 47,5 millioner kroner utbytte fra den lukrative Bradbenken-ordningen, som skal gi ledelsen økonomiske insentiver til å gjøre en ekstra god jobb.

– Ordningen er godtgjørelse
Næringsminister Jan Christian Vestre uttalte til BT den 24. mai at Bradbenken-ordningen måtte sees på som del av godtgjørelsen til ledelsen i Argentum. Han mener de totale utbetalingene til ledelsen har vært alt for store.

– Bradbenken-ordningen blir, som BT viser, bare større og større. Vi mener at dette bør ses på som en del av den samlede godtgjørelsen, sa han da.

Dette synspunktet gjentok

departementet da styret fremla sine retningslinjer for lederlønn på generalforsamlingen tirsdag. BT har fått tilgang til retningslinjene, der styret klargjør at Bradbenken-ordningen ikke er å regne som godtgjørelse.

Det er et synspunkt som eieren er dypt uenig i.

«Departementets vurdering er at styret bør hensynta Bradbenken-ordningen ved vurderingen av om ledende ansattes godtgjørelse er konkurransedyktig, men ikke lønnsledende betingelser», står det i protokollen.

Uenighet om bonusordning

Videre uttalte Næringsdepartementet seg kritisk på generalforsamlingen til bonusordningen som Høegh-Krohn og ledelsen har i sin ordinære arbeidsavtale med Argentum. For 2021 fikk Høegh-Krohn en bonus på 2,55 millioner kroner.

«Det er i denne sammenheng også en mangel at styret har inngått en flerårig bindende bonusavtale med ledende ansatte», står det departementets anførsler i protokollen.

Høegh-Krohns bonus for 2021 kom i tillegg til fastlønnen på 5,3 millioner kroner og utbyttet fra Bradbenken-ordningen.

Verken styreleder Kjell Martin Grimeland eller direktør Joachim Høegh-Krohn stilte seg bak departementets synspunkter, viser protokollen.

Dialog i forkant

Retningslinjene for lederlønn ble utarbeidet av styret den 2. mai, og revidert etter innspill fra Næringsdepartementet den 18. mai, viser dokumentet BT har fått tilgang til.

I de reviderte retningslinjene står det skrevet «Deltakelse i investeringsordningene er ikke godtgjørelse for Argentum».

– Det var en dialog med eier om innholdet i retningslinjene. Det kom innspill og retningslinjene ble deretter revidert og vedtatt av det daværende styret den

På generalforsamlingen i Argentum tirsdag stemte Næringsdepartementet for å bytte ut nesten hele styret, som varslet av næringsminister Jan Christian Vestre (Ap). I tillegg nektet departementet å godta retningslinjene for lederlønn som styret fremla.

ALF SIMENSEN

18. mai. Detaljene i dialogen kan vi ikke gå nærmere inn, skriver konstituert kommunikasjonssjef Marius Parmann i en SMS til BT om dialogen med Næringsdepartementet.

24. mai publiserte BT første sak i artikkelserien om utbyttefesten til ledelsen i Argentum.

På tross av uenigheten om retningslinjene for lederlønn valgte Næringsdepartementet å godkjenne årsregnskapet for Argentum for 2021. Det betyr at staten i praksis har godtatt at utbyttet fra Bradbenken-ordningen ikke

skal defineres som lederlønn for 2021.

Nytt styre innstilt

På tirsdag ble det også valgt nytt styre i Argentum. Fire nye medlemmer ble valgt inn, i tillegg til Øyvind Schanke som eneste medlem fra det gamle styret.

Den erfarne næringslivslederen Bjørn Erik Næss er ny styreleder. Han har tidligere vært finansdirektør i flere børsnoterte foretak, blant annet DNB og Aker Solutions.

Ottar Ertzeid ble valgt som

nestleder. Også han har vært finansdirektør i DNB, og ledet i 18 år bankens meglerhus.

Videre ble gründer Adele Pran valgt inn, samt NHH-professor Karin Thorburn.

Nye retningslinjer for lederlønn vil ble en av oppgavene det nye styret må ta på seg. De skal være utarbeidet og vedtatt på ekstraordinær generalforsamling innen november i år, står det skrevet i protokollen fra generalforsamlingen.

Nytt kjøkken på én dag!

20 ÅR
I NORGE

Jan-Erik Skaar
Ansvarlig selger

NYTT KJØKKEN?
BYTT DØRER & SKUFFER!
- få moderne fulldempende dør- og skuffesystemer

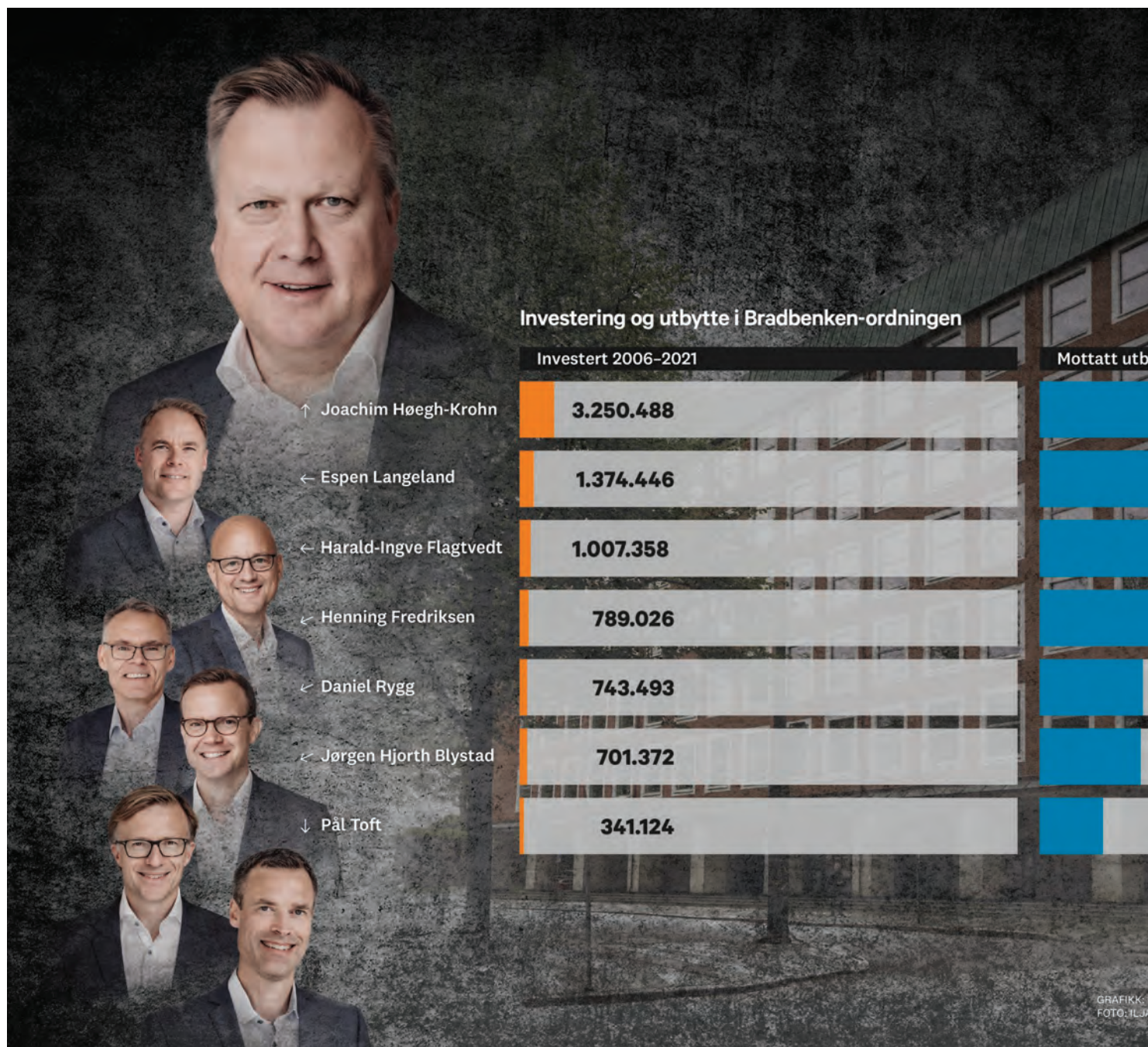
Vi tilbyr dere en gratis befaring der vi kan gi dere et prisoverslag over hva kjøkkenet vil koste ferdig montert.

RING MEG PÅ TLF.
55 25 71 01
97 05 31 60
så kan jeg fortelle mer.

HerjedalsKjøkken
www.herjedalskjokken.no

Flere Argentum-ledere har fått millionutbetalinger

Argentum-toppene har hatt vetorett mot alle endringer i ordningen som har gitt dem millioner av kroner.

Kyrre Kjellevold
kyrre.kjellevold@bt.no

Tron Strand
tron.strand@bt.no

Det er ikke bare avtroppende Argentum-direktør Joachim

Høegh-Krohn som har hentet millioner av kroner i gevinst fra den omstridte Bradbenken-ordningen. Også flere av hans nærmeste medarbeidere har fått delta i utbyttefesten fra insentivordningen, der enkelte ansatte har fått investere på svært gunstige vilkår.

Seks av Argentum-direktør Joachim Høegh-Krohns undersåtter i det statlige investerings-selskapets har samlet fått 70 millioner kroner i utbytte, viser Ber-

gens Tidendes analyser av regnskaper, offentlige aksjonærregistre og selskapsprotokoller.

Dette kommer i tillegg til de 47,5 millioner kronene som toppsjefen Høegh-Krohn har fått ut fra ordningen mellom 2006 og 2021.

Private selskaper

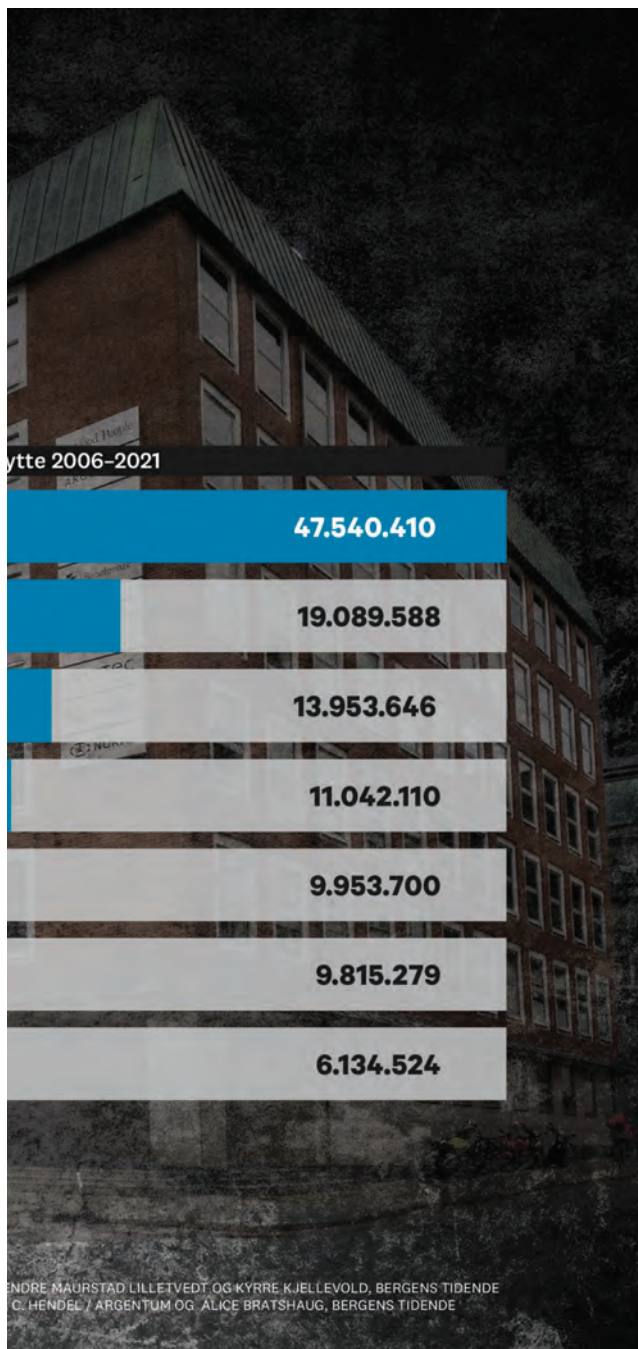
Investeringene de syv mennene har gjort er beskjedne, målt opp mot gevinsten: Utbyttet utgjør i gjennomsnitt mer enn 14 ganger det beløpet de har investert.

Bergens Tidendes kartlegging viser også at fem av de syv i Bradbenken-ordningen har løst utbyttet inn i sine private investeringsselskaper. Dermed er utbetalingene omfattet av den skattemessig gunstige fritaksmetoden. Den sier at bare tre prosent av et utbytte betalt til et aksjeselskap skal beskattes som inntekt. Først når aksjonærene henter ut penger fra sine private investeringsselskaper, må de betale utbytteskatt av midlene.

BT har tidligere avdekket at Joachim Høegh-Krohn bare har betalt maksimalt 340.000 kroner i skatt av sitt millionutbytte fra Bradbenken, og at han totalt har fått utbetalt 135 millioner kroner som direktør for det statlige selskapet.

Ingen har svart

Bergens Tidendes anslag viser at senior investeringsdirektør Espen Langeland er den som har fått nest mest i utbytte, med 19

millioner kroner. Økonomidirektør Harald-Inge Flagtvedt, som også er daglig leder av Bradbenken Partner, har fått et utbytte på 14 millioner kroner. Investeringsdirektør Henning Fredriksen har mottatt elleve millioner kroner, mens investeringsdirektør Daniel Rygg har fått ti millioner kroner gjennom ordningen, ifølge BTs beregning.

Alle disse fem eier Bradbenken-aksjene gjennom private investeringselskaper.

Investeringsdirektør Jørgen Hjorth Blystad og kontrollør Pål Toft har fått et utbytte på henholdsvis 9,8 og 6,1 millioner kroner. Disse to står som personlige eiere av aksjene, og har dermed betalt alminnelig inntektsskatt av utbyttet.

Bergens Tidende har stilt hver enkelt av aksjonærene i Bradbenken flere spørsmål om utbytteutbetalingene og ordningens fremtid.

– Jeg har sett e-posten. Jeg har ingen kommentar. Du får ta videre dialog med kommunikasjonsavdelingen, sier senior investeringsdirektør Espen Langeland da BT ringer.

Ingen av de andre aksjonærene har besvart BTs henvendelser. Konstituert kommunikasjons-sjef Marius Parmann i Argentum ønsker heller ikke å kommentere saken.

Ordningen avvikles

Bradbenken-ordningen i Argentum er skrudd sammen slik at staten står for 90 prosent av investeringene, mens dette snus på hodet når utbyttet skal fordeles. Cirka 80 prosent av utbyttet har gått til de ansatte som er med i ordningen. Staten krever kun en moderat, fast rente.

Flere statsråder har vært kritiske til ordningen siden den ble etablert i 2006, men den er aldri blitt avviklet.

Det viser seg nå at staten har hatt begrensede muligheter til å gripe inn, til tross for at de er eiere av Argentum. Alle aksjonærene i Bradbenken Partner AS har nemlig hatt vetorett mot alle endringer i insentivordningen.

«Etter aksjonæravtalen kan ikke Argentum ensidig endre ordningen uten samtykke fra de øvrige aksjonærene i selskapet», heter det i et brev fra næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité.

Han viser også til at advokatfirmaet Thommessen i 2017 advarte departementet om at de risikerte å tape i retten dersom de så vekk fra vetoretten.

Funnene i Bergens Tidendes granskning gjorde at statsråd Vestre rettet sterk kritikk mot ordningen.

Det neste som skjedde, var at Argentum og aksjonærene – altså de syv Argentum-toppene – bestemte at hele ordningen skulle avvikles.

Nektet å dele avtalen

Vilkårene i denne avviklingsavtalen, og hvordan millionverdiene i Bradbenken-systemet skal fordeles, vil de ikke fortelle offentligheten. Lenge nektet Argentum også å dele avtalen med sin egen eier, statsråd Vestre. Først etter gjentatte purringer valgte den nå kastede styrelederen Kjell Martin Grimeland å oversende avtalen til departementet.

Alle BTs krav om innsyn i avtalen er avslått, også i Nærings- og fiskeridepartementet. Det samme gjelder aksjonæravtalen som regulerer virksomheten til Bradbenken Partner AS.

Noen få elementer er imidlertid gjort kjent i en pressemelding fra selskapet og i brevet fra næringsminister Vestre til Stortinget:

- Bradbenken Partner fortsetter sin drift i henhold til dagens aksjonæravtale, men uten at nye investeringer vil finne sted.
- Anslagsvis 30 prosent av selskapets portefølje vil realiseres årlig.
- Selskapet vil bli avvirket så snart det er praktisk mulig etter at årsregnskapet for 2024 er godkjent, og senest innen 31. desember 2024.

Siden de syv aksjonærene fra Argentum kan nedlegge veto mot endringer av avtalen, har de en avgjørende innflytelse på fordelingen av en eventuell gevinst.

Verdiene i Bradbenken ble for to år siden regnskapsført til 92 millioner kroner. Hva de er verdt i dag, er usikkert. Hvis verdiene skal skjevfordelles akkurat slik utbyttet er blitt, vil staten bare få 20 prosent av pengene fra avviklingen.

Spørsmålet er hvordan næringsminister Jan Christian

FAKTA

Slik har vi regnet ut utbyttet til Høegh-Krohn og de andre ansatte

- BT har regnet ut hvor mye staten, Joachim Høegh-Krohn og de andre ansatte som er med i Bradbenken-ordningen har fått i utbytte i årene fra 2006 frem til i dag. Det er nødvendig å estimere beløpet, da det ikke oppgis i regnskapet til Bradbenken Partner AS hvor mye hver aksjeklasse (A- og B-aksjer) skal ha i utbytte hvert år.
- Utgangspunktet for beregningen er hva statens B-aksjer har krav på i avkastning på innskutt kapital. Vi finner innskutt kapital gjennom å studere Bradbenken Partner AS' årlige generalforsamlingsprotokoller. Siden kapitalinnskudd skjer gjennom utstedelse av nye aksjer i hver aksjeklasse (A- og B-aksjer), kreves det endring av selskapets vedtekter som må behandles og få flertall på generalforsamlingen hvert år selskapet skal investere mer.
- Deretter må vi beregne statens avkastningskrav. Staten har krav på 3 mnd Nibor + 0,75 prosentpoeng påslag i avkastning. Nibor-rentene, som er et estimat på hva norske banker er villige til å låne hverandre penger for, henter vi fra Statistisk sentralbyrå (SSB).
- Dette avkastningskravet blir så multiplisert med hva B-aksjene totalt har skutt inn av kapital til og med det året vi estimerer utbytte for. Dette gir oss hva staten har krav på av utbytte.
- Statens krav på utbytte trekkes så fra hva regnskapene til Bradbenken Partner AS viser ble avsatt til utbytte det året. Dette gir oss beløpet som aksjonærene med A-aksjer, deriblant Joachim Høegh-Krohn, har mottatt i utbytte hvert år. Høegh-Krohn har hvert år fått 35 prosent av dette beløpet, mens resterende ansatte har hatt varierende eierandel i selskapet frem til 2011. Etter dette er eierandelen fast for alle gjenværende medlemmer av Bradbenken-ordningen.
- Vi kontrollerer deretter vårt estimat med de ansattes investeringselskap, som regnskapsfører utbyttet som inntekt i året det blir vedtatt på generalforsamlingen. Dette er mulig for de fleste av årene for ansatte som eier aksjene gjennom eget selskap. For Pål Toft og Jørgen Hjorth Blystad er slik kontroll ikke mulig, da de eier aksjene personlig. For dem har vi gjort en kontroll mot skattemeldingene, siden deres mottatte utbytte vil inngå i alminnelig inntekt i året det blir vedtatt.
- Vår beregning er også delt med alle deltakere i Bradbenken-ordningen, uten at de har kommentert tallene. Siden tallet er et estimat, vil det oppstå mindre avvik mellom våre beregninger og hva partene har mottatt av utbytte i perioden. Størst usikkerhet er knyttet til statens krav til avkastning, og hvilken tre måneders-periode for Nibor-renten Bradbenken Partner AS har benyttet.

Jeg har sett e-posten. Jeg har ingen kommentar. Du får ta videre dialog med kommunikasjonsavdelingen.

Espen Langeland, senior investeringsdirektør

Vestre stiller seg. I et tidligere intervju med Bergens Tidende var han kritisk til å opprettholde skjevfordeling av utbytte når Bradbenken skal avvikles:

«Da vil man jo fortsette med disse store utbetalingene i tre år til», konstaterte han. Vestre kalte også ordningen «en uting».

Venter på svar

Vestre skriver i en SMS at departementet ennå ikke er ferdige med saken, og at de «har stilt en del spørsmål til Argentum» som de venter svar på.

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité har også stilt

flere spørsmål. De har blant annet bedt om innsyn i aksjonæravtalen for Bradbenken Partner AS, avviklingsavtalen og ansettelsesavtalen for administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn.

Joachim Høegh-Krohn har nylig varslet at han vil gå av som administrerende direktør. Han har en oppsigelsestid på seks måneder. Hans eierandel i Bradbenken Partner AS vil bli solgt til Argentum til markedspris, opplyser selskapet.

Næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) ble først nektet å se avviklingsavtalen til Bradbenken-ordningen. Han fikk se den til slutt, men det får ingen andre.

ALF SIMENSEN

Staten skal ha tilbake alt de har investert i Bradbenken-ordningen

Næringsministeren avslører innholdet i hemmeligholdt avtale. Argentum ville holde detaljene skjult, ifølge departementet.

Kyrre Kjellekvold
kyrre.kjellekvold@bt.no

Tron Strand
tron.strand@bt.no

BT har de siste månedene avdekket hvordan en helt spesiell og lukrativ insentivordning har gitt administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn i Argentum store millionutbytter siden 2006.

Siden 2006 har han totalt mottatt 47,5 millioner kroner i utbytte fra det som omtales som Bradbenken-ordningen. Høegh-Krohn har ikke deltatt på utbyttefesten alene. Seks andre ansatte er også med i ordningen, og har mottatt rundt 70 millioner kroner i utbytte i samme periode.

Samtidig med BTs første publisering varslet Argentum-styret at Bradbenken-ordningen skulle avvikes. De ville imidlertid ikke dele avtalen om hvordan millionene etter salget av selskaps eiendeler skulle fordeles. Næringsminister Jan Christian

Vestre ble også forsøkt hindret i å se avtalen.

Senere har Høegh-Krohn varslet at han vil gå av, og nesten hele styret i Argentum har blitt kastet. Mangelen på åpenhet var del av næringsministerens begrunnelse for avgjørelsen.

Nå letter Vestre på sløret, og deler et sammendrag av avviklingsavtalen med BT. Dette på tross av at Argentum selv ønsket å holde sammendraget hemmelig.

Skal ha tilbake 107 mil.

Argentum har tidligere uttalt at aksjonæravtalen mellom de ansatte og Bradbenken Partner skal overholdes frem til selskapet er avviklet. Dette bekreftes av sammendraget delt med BT.

De seks gjenværende ansatte i ordningen kan dermed fortsette å motta utbytte de neste to årene frem til selskapet blir endelig avviklet. Det skal etter planen skje når årsregnskapet for 2024 er avlagt, skriver Vestre i e-post til BT.

Normalt avlegges årsregnskapet i mai eller juni året etter regnskapsåret, som i dette tilfelle blir før sommerferien i 2025.

Det har imidlertid ikke vært kjent hvordan man skal fordele kontantene Bradbenken Partner mottar når de selger unna alt sel-

skapet eier i forbindelse med avviklingen.

Nå viser sammendraget at staten skal ha tilbake alt de har investert for de Argentum-ansatte investorene kan få utbetalt en eneste krone.

De ansatte har fått rundt 80 prosent av avkastningen fra ordningen siden 2006, noe som til sammen har gitt Høegh-Krohn og de seks andre ansatte rundt 118 millioner kroner i utbytte. Men det er staten som har betalt rundt 90 prosent av investeringene.

Mellom 2003 og 2021 har staten investert rundt 80 millioner kroner i Bradbenken. I siste investeringsrunde i mars skjøt staten inn ytterligere 27 millioner kroner, viser generalforsamlingsprotokollen. Samlet skal staten derfor ha tilbake rundt 107 millioner kroner.

Dersom fondsandelene som skal selges har steget i verdi siden de ble kjøpt, kan avviklingen imidlertid gi en pen fortjeneste til de Argentum-ansatte eierne.

Næringsministeren snudde

Av redegjørelsen som næringsministeren har sendt til Kontrollkomiteen på Stortinget fremgår det at Argentum har bedt departementet om å holde avtalene som regulerer Bradbenken-ord-

ningen unna offentlig innsyn.

Kontrollkomiteen får verken se avviklingsavtalen, avtalene mellom de ansatte og Bradbenken Partner, eller ansettelsesavtalen til direktør Joachim Høegh-Krohn. Komiteens medlemmer har kun fått tilsendt sammendrag av avtalenes innhold.

Disse sammendragene fikk BT først ikke innsyn i, etter anmodning fra Argentum. Vestre valgte imidlertid å snu, og likevel dele sammendraget av avviklingsavtalen.

Jeg har tenkt å praktisere åpenhetskultur i eierskap. Jeg mener vi står oss på det. Det er folk i Norge som eier disse selskapene, helt eller delvis. Jeg er veldig opptatt av åpenhet, åpenhet, åpenhet. Det er ikke sånn at åpenhet rokker ved rollefordelingen i aksjelovgivningen, sa Vestre til BT i mai.

Han har ikke gått tilbake på det standpunktet, skriver Vestre i en ny e-post til BT.

Om statens eierdialog med selskapene jevnlig skulle offentliggjøre, kan man risikere at statlige eide selskaper ikke vil dele informasjon med eieren, ifølge Vestre.

Denne saken er likevel av en så spesiell karakter at jeg har valgt å offentliggjøre sammendraget av avviklingsavtalen for Bradbenken-ordningen. Disse

vurderingene er i tråd med mine tidligere uttalelser om å praktisere åpenhet, skriver Vestre.

– Ikke ny informasjon

Argentum mener det vesentligste av informasjonen som næringsministeren har delt med BT ikke er ny, men allerede kjent og tidligere publisert av BT.

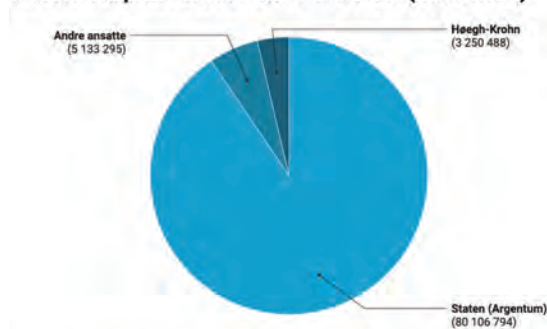
Som utgangspunkt anses alle selskapets avtaler og oppsummeringer av disse som interne dokumenter. Derfor ba vi om at samtlige slike dokumenter behandles konfidensielt i oversendelsen til Stortinget, skriver konstituert kommunikasjonssjef Marius Parmann til BT.

Ifølge Parmann er avviklingsavtalen ikke blitt endret siden den ble inngått 23. mai. Samme dag fikk BT e-post fra avgått styreleder i Argentum, Kjell Martin Grimeland, om at avviklingsavtalen var inngått. Dette var dagen før første sak om utbyttefesten i selskapet.

Parmann opplyser til BT at Argentum ikke har bedt departementet om å holde sammendraget hemmelig, men tvert imot kommunisert at det kan offentliggjøre.

Sammendraget av avtalen vil omtales i årsrapporten til Argentum for 2022, og det er dette Bergens Tidende nå har fått, opply-

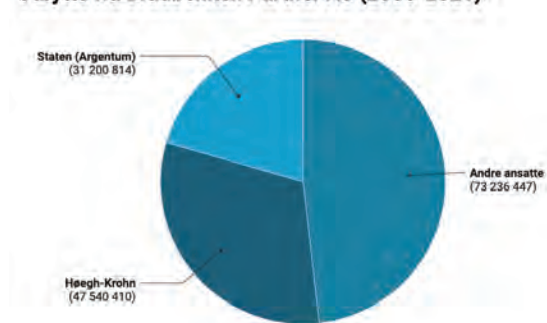
Investert kapital i Bradbenken Partner AS (2006-2021)

Kakediagrammet viser fordelingen av statens (Argentum) og Argentum-ansattes investeringer i Bradbenken Partner AS i perioden 2006 til 2021. Kapitalen er blitt investert gjennom aksjeemissjoner (utstedelse av nye aksjer) i Bradbenken Partner AS. Tallene er hentet fra Bradbenken Partner AS generalforsamlingsprotokoller. Ansatte har kun investert i A-aksjer, mens staten har investert i både A- og B-aksjer. Se mer i faktaboks i artikkel.

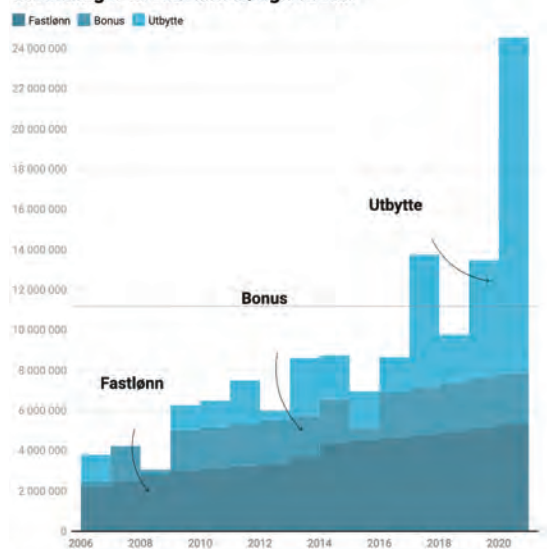
Grafikk: Kyrre Kjellefjord • Kilde: Brenneisund • Last ned data • Laget med Datawrapper

Utbytte fra Bradbenken Partner AS (2006-2021)

Utbytte til Joachim Heegh-Krohn er estimert basert på fremgangsmåten redegjort for i egen faktaboks.

Utbetalinger til Joachim Heegh-Krohn

Årslønn og bonus er hentet fra årsregnskapet til Argentum for perioden 2006 og 2020, mens det er opplyst av Argentum for 2021. Utbytte fra Bradbenken Partner AS er estimert basert på fremgangsmåten redegjort for i egen faktaboks i artikkel.

Grafikk: Kyrre Kjellefjord • Kilde: Brenneisund, Argentum • Last ned data • Laget med Datawrapper

”

Denne saken er likevel av en så spesiell karakter at jeg har valgt å offentliggjøre sammendraget av avviklingsavtalen for Bradbenken-ordningen.

Jan Christian Vestre, Næringsminister (Ap)

”

Som utgangspunkt anses alle selskapets avtaler og oppsummeringer av disse som interne dokumenter.

Marius Parmann, konstituert kommunikasjonssjef i Argentum ser han.

FAKTA

Dette er Bradbenken-ordningen

- Bradbenken Partner AS ble stiftet i oktober 2003 kort tid etter at Argentum ble opprettet. Formålet med selskapet var å investere i de samme fondene som Argentum. Når Argentum vedtar å investere i et fond, skal 99 prosent av kapitalen investeres gjennom Argentum og 1 prosent gjennom Bradbenken Partner AS. Det vil si at hvis Argentum skal investere 100 millioner kroner i et fond, vil en million investeres gjennom Bradbenken Partner.
- Det er aksjeeiere i Bradbenken Partner AS som skal finansiere den ene prosenten som skal investeres gjennom selskapet. Dette er de forpliktet til å gjøre i den størrelsesorden som aksjeandelen tilsier.
- Selskapet har to aksjeklasser: A-aksjer som eies av ledende ansatte og av Argentum, og B-aksjer som kun eies av Argentum, altså staten. 10 prosent av aksjene er A-aksjer, mens 90 prosent er statseide B-aksjer.
- Det betyr at når Bradbenken Partner AS investerer i et fond vil staten gjennom å eie B-aksjene stå for 90 prosent av investeringen.
- Hvert år har B-aksjene kun rett på en gitt avkastning på den kapitalen de har skutt inn i selskapet. A-aksjene får resten av overskuddet, uansett hvor stort det er. A-aksjene må dekke B-aksjenes krav på utbytte i årene der selskapets resultater ikke dekker kravene.
- Avkastningen til B-aksjene skal være 3 mnd NIBOR rente + 0,75 prosentpoeng multiplisert med kapitalen som B-aksjene samlet har skutt inn. NIBOR-renten er en kalkulert rente og et estimat på hva norske banker er villige til å låne hverandre penger for. NIBOR blir ofte benyttet som en referanse på rentenivået i samfunnet.
- Administrerende direktør Joachim Heegh-Krohn sitter på 35 prosent av A-aksjene. Det betyr at han må skyte inn 3,5 prosent av kapitalen som Bradbenken Partner AS er forpliktet til å investere. Samtidig får han 35 prosent av utbyttet etter at staten har fått sin avkastning.
- Når ansatte slutter har de krav på å få solgt aksjene tilbake til Argentum til markedspris.

VI GIR OSS ALDRI PÅ PRIS!

BURGER BIG JUICY
2x180 g Folkets, pr. kg 136,11

FESTMIKS
20 stk Hennig Olsen Is, pr. stk 4,45

15% BONUS PÅ ALL FERSK FRUKT OG GRØNT SOM KIWI PLUSS-KUNDE

Blå KIWI PLUSS- og Trumf-kunde og få 15% BONUS på all fersk frukt og grønt, og 1% Trumf-bonus på alle andre dagligvarer. Se kiwi.no

TOMATER, ROMANSE
400 g pr. kg 74,75

KIWI mini pris
Kjøp kjapt, trygt og billig

KIWI PRISLOPTE
“VI GIR OSS ALDRI PÅ PRIS!”

Ny Argentum-sjef får 4,2 millioner i året pluss bonus

Joachim Høegh-Krohn's nestkommanderende Espen Langeland tar over direktørjobben i Argentum. Men han må godta en lønn som er vesentlig lavere enn sin avgåtte sjef.

Kyrre Kjellekvold
kyrre.kjellekvold@bt.no

Tron Strand
tron.strand@bt.no

I juni varslet Høegh-Krohn at han gikk av som direktør i det statlige investeringselskapet etter 16 år i sjefsstolen. Før den tid var mesteparten av styret kastet av næringsminister Jan Christian Vestre.

Avgangen kom i etterkant av BTs avsløring av at Høegh-Krohn siden 2006 hadde mottatt over 135 millioner kroner i lønn, bonus og utbytte fra den omstridte Bradbenken-ordningen.

I slutten av september ble det kjent at Høegh-Krohn's nestkommanderende, Espen Langeland, tar over som administrerende direktør i selskapet.

Argentum opplyser nå til BT at Langeland vil motta 4,2 millioner kroner i fastlønn. I tillegg vil det utbetales en årlig bonus. Med de nye lønnsbetingelsene faller dermed toppsjefen i Argentum kraftig på listen over de best betalte statlige lederne.

– Vesentlig bidragsyter

Langelands lønn er betydelig mindre enn hva Høegh-Krohn mottok i fjor.

Ifølge regnskapet til Argentum mottok Høegh-Krohn 5,3 millioner kroner i fastlønn og en bonus på 2,55 millioner for 2021. Samlet 7,85 millioner kroner. I tillegg kom rekordutbytte på 16,7 millioner fra den omstridte Bradbenken-ordningen.

Den nye sjefen har selv samlet mottatt rundt 19 millioner kroner i utbytte fra ordningen gjennom sin tid i det statlige investeringselskapet.

Styret er sikker på at de har rett mann for å lede selskapet videre. – Han har vært en vesentlig bidragsyter i oppbyggingen av Argentum, og som en sentral ansatt gjennom nesten 20 år har han svært god kjennskap til alle sider av virksomheten, skriver konstituert kommunikasjonsjef Marius Parmann i e-post til BT.

– Forventer moderasjon

Næringsminister Jan Christian Vestre besøkte Argentums lokaler på Bradbenken i Bergen fredag.

Vestre viser til at det er styrets oppgave å velge ny administrerende direktør. Han er blitt infor-

Senior investeringsdirektør Espen Langeland ble konstituert som ny administrerende direktør i Argentum i slutten av september.

ILJA C. HENDEL / ARGENTUM

Departementet er kjent med at han har en lønn som ligger en del lavere enn forrige administrerende direktør sin.

Jan Christian Vestre,
næringsminister

mert av Argentum-styret om Langelands lønnsplanke.

– Departementet er kjent med at han har en lønn som ligger en del lavere enn forrige administrerende direktør sin, skriver Vestre i en e-post til BT.

Han opplyser at den eventuelle bonusen som Langeland vil motta må holde seg innenfor de nye retningslinjene til statlig lederlønn. Det betyr at bonusen til Langeland maksimalt kan være innenfor 25 prosent av fastlønnen han mottar.

For Langeland betyr det en bonus på maksimalt rundt en million kroner i året.

I tillegg må veksten i fastløn-

nen pluss bonus ikke være større enn det gjennomsnittlige kronebeløpet som de øvrige ansattes lønn øker med. Et unntak må særskilt begrunnes, opplyser Næringsdepartementet.

– Forventningen er at selskapene der staten er eier vil tilpasse seg retningslinjene, som blant annet handler om å kombinere moderasjon med det å tiltrekke seg dyktige ledere, skriver Vestre.

Ingen endring i mandat

Utbyttefesten fra Bradbenken-ordningen er også slutt om et par år. Selskapet skal avvikles, og staten skal ha tilbake kapitalen som er skutt inn på aksjene i selskapet.

De seks gjenværende ansatte i ordningen kan imidlertid fortsette å motta utbytte de neste to årene frem til selskapet blir endelig avviklet.

Etter besøket hos Argentum var Vestre full av lovord om det statlige selskapet.

– Formålet med besøket var å treffe den nye ledelsen, hilse på de andre ansatte og få en oppdatering om utviklingen i selskapet og markedene. Argentum har skapt og skaper store verdier på

Joachim Høegh-Krohn gikk av i sommer etter at det ble avslørt i BT at han har mottatt 135 millioner kroner siden 2006 i lønn, bonus og utbytte fra den særegne «Bradbenken-ordningen».

RUNE SÆVIG (ARKIV)

vegne av fellesskapet og det fortjener de anerkjennelse og takk for, skriver Vestre.

I etterkant av BTs avsløring har mange stilt seg spørsmål om staten bør være eier av et investeringselskap som Argentum.

Vestre er klar på at han ikke ønsker endring i statens eierskap eller Argentums mandat.

– I den nye meldingen er det presisert at statens mål som eier om høyest mulig avkastning over tid skal oppnås innenfor bærekraftige rammer. Det betyr at selskap som Argentum må balansere økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft på en god måte, skriver Vestre.

Den avgåtte toppsjefen i Argentum, Joachim Høegh-Krohn, har hentet ut 47,5 millioner kroner i utbytte fra selskapets insentivordning. Fordi utbyttet er overført hans private investeringsselskap er det ne-
millioner kroner.

ARGENTUM

Skattemyndighetene brøt lov i hemmeligholdt skattesak

Skattedirektoratet ønsket å skjerpe skatten på gunstige aksjeavtaler. Så bråsnudde de. Ingen av sakens dokumenter ble arkivert.

Tron Strand
tron.strand@bt.no

Kyrre Kjellekvold
kyrre.kjellekvold@bt.no

En gunstig insentivavtale kan være verdt millioner av kroner. Den gir direktører og ledere tilgang på aksjer i egen bedrift, og forklares ofte med at det vil sikre lojalitet og at lederne dermed gjør en god jobb for bedriften.

Ekstra gunstig blir det når aksjeutbyttet blir beholdt i lederens private investeringsselskaper. Da beskattes pengene verken som lønn eller kapitalinntekt.

Dette gunstige skatteregimet var det myndighetene kunngjor-

de at de ville stramme inn på i fjor – før de plutselig ombestemte seg. Endringen kunne potensielt kostet ledere i norske bedrifter millioner av kroner i økt skatteregning.

Millionfest

En toppleder som har nytt godt av en slik ordning, er tidligere administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn i det statlige investeringsselskapet Argentum i Bergen.

BT dokumenterte i fjor at han

på 16 år samlet fikk utbetalt 47,5 millioner kroner i utbytte fra en insentivordning i Argentum. På dette tidspunktet hadde han maksimalt betalt 340.000 kroner i skatt. Utbyttet ble beskattet etter fritaksmetoden. Den gjør at pengene ikke skattlegges som inntekt så lenge de ikke hentes ut av investeringsselskapet.

Om utbyttet hadde blitt beskattet som en lønnsgodtgjørelse, ville skatten vært mye høyere. BT beregnet den i fjor til 22 millioner kroner før eventuelle fradrag.

I tillegg hadde arbeidsgiveren Argentum måttet betale arbeidsgiveravgift på over 14 millioner kroner, ifølge professor emeritus og ekspert på skatterett, Arvid Aage Skaar.

Hadde utbyttet blitt beskattet som kapitalinntekt, ville skatten vært på vel 15 millioner kroner.

Mener det er lønn

Slik kommenterte Argentums kommunikasjonssjef, Marius Parmann, BTs beregninger:

«Vi kan opplyse at skattemyndighetene har sett på Bradbenken og akseptert at den er innenfor fritaksmetoden».

Næringsminister Jan Christian Vestre har vært sterkt kritisk til at Høegh-Krohns insentivordning ikke skulle regnes som en del av lønnen. Da BT publiserte en artikkel om skattespørsmålet i juni i fjor sa han:

– Vi mener at dette bør ses på som en del av den samlede godtgjørelsen.

Også på den ekstraordinære generalforsamlingen i selskapet før jul tok eieren, som er Vestre og departementet, opp dette temaet: Det påpekes i protokol-

Det ble gitt innsyn i fire dokumenter. Et ukjent antall andre dokumenter var unntatt offentlighet. Ingen av dem var tildelt saks- og dokumentnummer, slik arkiverte dokumenter skal ha.

Skattedirektoratets presseavdeling opplyste at dokumentene «er p.t. ikke registrert i vårt arkivsystem, og de har derfor ikke fått et saks- og dokumentnummer».

Brudd på lovverket

I forvaltningen skal alle saksdokumenter arkiveres og deretter journalføres. Det er lovpålagt, for å sikre at beslutninger og avgjørelser kan kontrolleres i ettertid. Det er først når dokumenter arkiveres og journalføres at offentligheten blir kjent med at de faktisk eksisterer, slik at det blir mulig å be om innsyn.

Seksjonssjef Lene Marie Ringså bekrefter at det «har i denne saken dessverre ikke blitt foretatt løpende arkivering av dokumentene i vårt arkivsystem i tråd med arkivforskriften». Hun opplyser at dokumentene nå er gjennomgått, og at det som regnes for arkivverdig er arkivert.

Dokumenter skal journalføres fortløpende. Samtidig er det en del dokumenter som ikke må journalføres, men som skal arkiveres.

Kjetil Reithaug, Arkivverket

Skattedirektoratet har forklart at dokumentene ikke var arkivert «på grunn av ressursmessige hensyn.»

Skattedirektoratet opplyser at 70 dokumenter nå er arkivert. Det skjedde i slutten av oktober 2022, etter BTs innsynsbegjæring, og nesten to år etter at det første dokumentet i saken ble opprettet.

Vil undersøke saken

Det reagerer Arkivverket på. De har tilsynsansvar for offentlig arkivarbeid. Avdelingsdirektør for tilsyn, Kjetil Reithaug, sier reglene er klare:

– Dokumenter skal journalføres fortløpende. Samtidig er det en del dokumenter som ikke må journalføres, men som skal arkiveres.

Reithaug sier BTs opplysnings vil føre til at Arkivverket stiller spørsmål til Skattedirektoratet om hva som har skjedd.

– Det er jo bra at direktoratet erkjenner brudd på lovverket, men vi vil finne ut hvorfor det har skjedd.

– Det er ikke valgfritt å følge arkivloven?

– Det er ikke valgfritt å følge lover. En etat får bevilget penger. Noe av dette skal gå til administrasjon, og noe av det igjen må brukes for å følge lover som forvaltningsloven, offentleglova og arkivloven, sier Reithaug.

Enevald Flåten begravnes på Filippinene

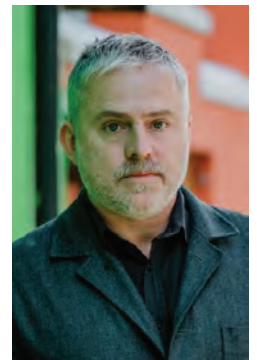
BERGEN: Den tidligere Levende Ord-pastoren Enevald Flåten begravnes på Filippinene, der han har bodd siden 2017. Flåten døde tirsdag i en alder av 70 år. Han giftet seg på ny med filipinske Rosemarie Flåten. Hun opplyser til Dagen at mannen skal begravnes fra en seremoni i hjemmet sitt. BT har vært i kontakt med familien i Norge, som opplyser at de er innforstått med at Enevald Flåten begravnes på Filippinene. De vil ha en privat minnestund i Norge.

Nektet å stoppe i trafikkkontroll

GRANVIN: En bilfører nektet å stoppe i en trafikkkontroll som Utrykningspolitiet hadde i Granvin onsdag. Vedkommende ble fulgt av politibil og ble etter en stund stanset av politiet i Kvannadal. Det vil bli opprettet sak mot bilføreren, opplyser Vest politidistrikt på Twitter.

Skal fullføre Shabana Rehman's bok

BERGEN: Shabana Rehman hadde jobbet med en bok i flere år, men fikk ikke fullført denne før hun døde etter ett års kreftsykdom 29. desember i fjor. Nå skal regissør, forfatter og kunstner Morten Traavik (bildet) fullføre boken, skriver forlaget Vigmostad & Bjørke i en pressemelding. – Hun var tydelig på, helt til det siste, at om hun skulle gå bort i løpet av prosessen, skulle jeg fullføre boken for henne, sier Traavik i meldingen. Han var en nær venn og kollega av Rehman. Traavik forteller videre at Rehman ønsket å skrive et åndelig og litterært testamente, som skulle fungere som en veiviser for nye generasjoner. Rehman var involvert i Traaviks kontroversielle scene-

forestilling «Sløserikommisjonen». Hennes siste offentlige opptreden var i nettopp denne forestillingen i Kristiansand, bare én måned før hun døde.

Skyss lanserer ny billetttype

BERGEN: Vestland fylkeskommune ønsker nå å prøve ut en ny type billett på buss og bane. Kort fortalt handler det om å gi de som reiser av og til et bedre tilbud. Den reisende kjøper enkeltbillett hver gang han reiser. For hver reise innenfor en dynamisk 30-dagersperiode, vil rabatten på enkeltbilletten bli høyere. Dersom kunden reiser ofte, vil vedkommende se at rabatten øker. På det meste kan man oppnå en personlig rabatt på 40 prosent av en enkeltbillett, kommer det frem i en orientering til hovedutvalget for samferdsel og mobilitet i Vestland fylkeskommune.

Utlyser område i Nordsjøen for CO₂-lagring

BERGEN: Olje- og energidepartementet skriver i en pressemelding at de utlyser et område i Nordsjøen for søknader om å lagre klimagassen CO₂. – Vi opplever stor kommersiell interesse fra selskaper for å få tildelt areal for lagring av CO₂ i Norge. Regjeringen ønsker å videreutvikle de lønnsomme mulighetene på sokkelen og å legge til rette for at lagring av CO₂ kan bli en ny kommersiell næring i Norge, sier olje- og energiminister Terje Aasland i pressemeldingen. Departementet skriver at det å lykkes med storskala CO₂-lagring er viktig for at verdens skal nå sine klimamål.

sten ikke betalt skatt. Hadde beløpet blitt vurdert som lønn, ville skatten vært på 22

len at Argentum-styret ikke har klargjort i sine retningslinjer om de mener insentivordningen «er godtgjørelse eller ikke etter allmennaksjeloven og annet relevant lovverk».

Svært uvanlig snuoperasjon

Det var nettopp slike insentivordninger skattemyndighetene ville skattlegge hardere da de kom med en ny prinsipputtalelse 1. januar i fjor. Det ville potensielt blitt svært dyrt for personer med slike ordninger, mener professor emeritus Arvid Aage Skaar.

Men allerede etter knappe tre måneder snudde Skattedirektoratet. 28. mars kom enda en ny prinsipputtalelse som gjenopprettet den tidligere forståelsen av regelverket.

To motstridende uttalelser i løpet av knappe tre måneder er ikke daglig kost fra skattemyndighetenes side:

– Det er svært uvanlig, sier Skaar.

Snudde etter protester

Skattemyndighetens snuoperasjon kom etter flere protester.

Ifølge seksjonssjef Lene Marie

Ringså i Skatteetaten var motstanden den utløsende årsaken til at de så seg nødt til å revurdere saken:

– I lys av flere reaksjoner på uttalelsen, blant annet fra næringslivet, så vi behov for en fornyet gjennomgang, forklarer hun i en e-post til Bergens Tidende. Gjennomgangen endte med at de fant «det riktig å trekke den avgitte uttalelsen».

Ingenting ble arkivert

Ikke bare bråsnudde Skattedirektoratet. De unnlot også å arkivere dokumentene om det som hadde skjedd. I tillegg holdes nesten alle dokumenter som kan belyse snuoperasjonen hemmelig. Direktoratet nekter Bergens Tidende innsyn i 56 dokumenter om saken. BTs klage på hemmeligholdet er nå til behandling i Finansdepartementet.

Bergens Tidende ønsket å undersøke skattemyndighetenes helomvending, men på den offentlige tilgjengelige postjournalen fantes ingen spor etter saken. BT ba derfor Skattedirektoratet om en full oversikt over alle dokumenter i saken.